

N:o 32.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 Febr. 1874, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1874.

De bestämmelser, som angående de Förenade Rikenas ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden meddelades genom Kongl. Förordningen den 24 Maj 1825, hvilken, i Norge motsvarad af Lagen den 4 Augusti 1827, ännu efter nära ett halft århundrades förlopp är i sina väsendtliga grunddrag bestående, voro hufvudsakligen följande:

i afseende å den *landväga* varuförseln:

att alla slags varor, med undantag för Sverige af vissa råämnen, som voro till utförsel förbjudna, skulle, så vidt deras införsel i andra riket vore tillåten, kunna landvägen utan utförseltull dit utföras;

att hvardera rikets egna alster och tillverkningar skulle kunna landvägen tullfritt införas i det andra riket med undantag dels af bränvin till större myckenhet än en ankare, spelkort och i Sverige salpeter, hvilka till införsel förbjödos, samt dels af ylle- och bomullsvaror, raffineradt socker och sockersirap, tobak alla slag och snus, hvilka skulle draga half tull eller, så vidt deras införsel i det ifrågavarande riket i allmänhet vore förbjuden, förtullas med 15 procent af värdet;

att utländska, i ena riket förtullade varor, skulle kunna landvägen mot half tull införas i andra riket, så framt deras införsel der vore i allmänhet tillåten; och

att jemväl af dessa utländska äfvensom af sådana svenska och norska varor, hvilka vid införsel i allmänhet voro tull underkastade, vissa mindre partier kunde vid resa öfver gränsen tullfritt få medföras.

i afseende å *sjöfarten*:

att det ena rikets fartyg skulle i det andra riket anses lika med inhemska och njuta alla dermed förenade rättigheter, likväl utan rätt att segla för frakt emellan det andra rikets hamnar;

att i fråga om varors införsel sjövägen från det ena riket till det andra de i hvardera riket i allmänhet gällande föreskrifter, rörande varors införsel och förtullning, skulle iakttagas, dock så att ett betydligt antal varor af svensk eller norsk afvel eller tillverkning, då de från ena riket *direkte* infördes i det andra i något af rikenas fartyg, skulle, så vidt deras införsel i allmänhet vore tillåten, draga endast half tull och, om de i allmänhet voro till införsel förbjudna, förtullas med 15 procent af värdet; samt

att nu omförmälda, så väl för sjelfva fartygen, som för den sjöväga varuförseln medgifna ömsesidiga förmåner likväl icke skulle tillkomma andra svenska eller norska fartyg än dels sådana, som voro byggda eller före den 24 Maj 1825 naturaliserade i ettdera riket och tillhörde svenska eller norska undersåter, dels ock sådana, som antingen såsom vrak, efter strandning å ettdera rikets kust, af svensk eller norsk man inköpta och derefter å svenskt eller norskt skeppsvarf så väsendtligt reparerade, att kostnaden dervid uppgått till minst lika belopp som inköpssumman, eller efter uppbringning af svenska eller norska krigsfartyg eller kapare, i svensk eller norsk hamn lagligen prisdömda och till svensk eller norsk man försålda, blifvit naturaliserade och med behöriga frihetsbref försedda.

Af de författningar, hvarigenom under tidernas lopp partiela ändringar eller tillägg blifvit i dessa bestämmelser gjorda, hafva de vigtigaste varit:

Kongl. Kungörelsen den 25 Februari 1843, hvarigenom stadgades, att transporten af produkter och varor öfver Idefjorden öster om Svinesund antingen i prämar eller i båtar under två kommerslästers drägtighet eller om vintern öfver isen skall, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom om varorna voro landvägen in- eller utförda;

Kongl. Kungörelsen den 4 Maj 1852, hvarigenom, under förutsättning af fortfarande motsvarighet i Norge vid behandlingen af svenska fartyg, de fartyg, som voro naturaliserade i Norge, förklarades skola utan afseende på tiden, då naturalisationen skett, behandlas såsom inhemska i fråga om skeppsumgälder, men ej i afseende å varuafgifter;

Kongl. Kungörelsen den 12 Februari 1858, som för malt och öl, utom i de fall då föreskrifna mindre partier deraf vid resa öfver gränsen medfördes, upphäfde den rätt till tullfrihet vid landväga och till half tull vid sjöväga införsel, som eljest var dessa artiklar enligt 1825 års förordning medgifven;

Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860, hvarigenom stadgades rörande oförtullade utländska varors förande transito från det ena riket till det andra och tillika meddelades närmare föreskrifter i afseende å kontrollen öfver den landväga varuförseln mellan rikena i allmänhet;

Kongl. Brevet den 15 November 1861 och den 6 Juni 1867, kungjorda genom General-tullstyrelsens cirkulärer den 7 December 1861 och den 29 Juni 1867, hvarigenom, med upphäfvande af det i 4 § af 1825 års förordning, sådan den lydde enligt Kongl. Kungörelsen den 6 Juni 1854, stadgade allmänna förbud mot bränvins, salpeters och spelkorts införsel landvägen från Norge till Sverige, förklarades att omförmälda varor finge, salpeter tullfritt samt bränvin, sprit och spelkort mot stadgad tull äfven landvägen från Norge till Sverige införas;

Kongl. Kungörelsen den 3 September 1867, hvarigenom, med ändring af bestämmelsen i 1825 års Förordning, att raffineradt socker, tillverkad i Sverige eller Norge, finge landvägen och under vissa vilkor äfven sjövägen från ena till andra riket införas mot half tull, stadgades att denna vara, äfven om den vore af norsk tillverkning, skulle vid införsel till Sverige, då den icke i vissa mindre partier medfördes vid resa öfver gränsen, beläggas med enahanda tullafgift, som vore därför i allmänhet bestämd; samt

Kongl. Förordningen den 12 Oktober 1871 och Kongl. Brevet den 14 Juni samma år, kungjordt genom General-tullstyrelsens Kungörelse den 28 påföljande December angående tullbehandlingen af varor, som på jernväg försändas från det ena till det andra af de förenade rikena.

Tvåne särskilda gånger hafva svensk-norska komitéer varit tillsatta för att i sin helhet granska bestämmelserna i 1825 och 1827 årens mellanrikslag och deri föreslå erforderliga förändringar.

Den första komitéen tillsattes år 1845, men i anseende till de skiljaktiga meningar, som dels inom komitéen och dels vid behandlingen af dess betänkande i det svensk-norska Statsrådet yppade sig, ledde dess arbete ej till annat resultat än utfärdandet af ofvan omförmälda Kungörelse den 4 Maj 1852 angående rätt för norska fartyg, som naturaliserats efter den 24 Maj 1825, att i afseende å skeppsumgälder i Sverige behandlas såsom inhemska.

Den senare komitéen tillsattes år 1855 och afgaf den 5 Mars 1856

förslag till ny mellanrikslag, hvilket af Kongl. Maj:t framlades till granskning af båda rikenas representationer, men äfven detta förslag, som antogs af Rikets Ständer, förföll genom norska Odelstingets vägran att detsamma godkänna.

Emellertid har i följd af de missbruk, hvartill ofvanberörda, transporten öfver Idefjorden medgifna särskilda förmåner visat sig gifva anledning, äfvensom af de betydande förändringar, hvilka under tidernas lopp inträdt såväl i åsigterna om de grunder, hvarefter handels- och tullagstiftning bör ordnas, som i beskaffenheten af kommunikationsmedlen mellan de förenade rikena, särdeles genom tillkomsten af jernvägsförbindelse dem emellan, behovet af en revision utaf nu gällande mellanrikslag gjort sig alltmera kämbart, tilldess Kongl. Maj:t slutligen funnit tiden vara inne för frågans förnyade behandling.

Närmaste föranledningen till dess återupptagande gäfvö några hos Kongl. Maj:t gjorda ansökningar om att den tull-lindring, som i mellanrikslagen medgifves för vissa varor af norsk afvel eller tillverkning, då de sjövägen i norska fartyg införas till Sverige, måtte i förekomna speciella fall få åtnjutas utan hinder deraf, att de norska fartyg, hvori införseln skett, icke innehade alla de kvalifikationer, som mellanrikslagen, på sätt ofvan förmåles, fordrar; Kongl. Maj:t fann dessa och öfriga ofta förekommande framställningar om undantag från mellanrikslagens bestämmelser antyda behovet af förändring i dessa och, då derjemte nämnda lags föreskrifter rörande landväga varuförsel från det ena riket till det andra syntes icke vara tillämpliga på den jernvägsförbindelse, som dåmera emellan rikena kommit till stånd, anbefallde Kongl. Maj:t den 6 December 1867 Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen att afgifva förslag till de ändringar uti mellanrikslagstiftningen, som i berörda hänseenden eller eljest ansåges vara af behovet påkallade.

Innan ännu detta förslag inkommit, fick Kongl. Maj:t emottaga Riksdagens underdåniga skrifvelse den 9 Maj 1868, hvaruti Riksdagen anhöll, att Kongl. Maj:t ville taga i förnyadt öfvervägande frågan om ett sådant ordnande af Sveriges och Norges inbördes handels- och sjöfartsförhållanden, att samfärdseln emellan brödrafolken måtte till ömsesidig fördel i möjligaste måtto underlättas och främjas samt derefter för Riksdagen och Storthinget framlägga nådigt förslag i ämnet.

Äfven denna skrifvelse öfverlemnades till Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen för att deröfver sig yttra, och sedan samma embetsverk derefter jemväl erhållit nådiga remisser å till Kongl. Maj:t inkomna framställningar dels från Dess Befallningshafvande i Elfsborgs län i fråga om en i Norge tilläpåd, förment oriktig tolkning af ett speciellt stadgande

i mellanrikslagen och dels från Kongl. norska Departementet för det Inre angående beredande af rätt för norska fartyg att i Sverige idka kustfart, hafva embetsverken uti underdånig skrifvelse den 15 Juli 1869 utlåtit sig såväl öfver ofvanberörda, till deras yttrande hänskjutna ämnen, som öfver åtskilliga dermed sammanhängande, hos General-tullstyrelsen förekomna frågor samt dervid, under vitsordande att mellanrikslagstiftningen icke i sitt närvarande skick kunde tillfredsställa tidens fordringar, uttryckt den åsigt, att en omarbetning af mellanrikslagen icke med hopp om framgång kunde bringas till utförande på annat sätt än genom en samfällig komité af svenska och norska män.

Härofver hördes Kongl. norska Regeringen, som i underdånigt betänkande af den 12 Decenber 1871 förmälde sig icke anse tillsättande af en komité vara nödigt för afhjelpande af sådana brister i mellanrikslagen, som praktiskt visat sig vara af någon betydenhet, hvarjemte Kongl. Regeringen framställde förslag till de ändringar, som densamma ansåg i enskilda punkter af nämnda lag med skäl kunna ifrågakomma.

Sedan med anledning häraf Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen den 3 Oktober 1872 inkommit med nytt utlåtande, hvilket under bilaga Litt. A. finnes denna proposition bilagdt, föredrogs ärendet i sammansatt svenskt och norskt Statsråd den 7 Mars 1873, dervid Kongl. Maj:t förordnade, att öfver ett då af Chefen för svenska Finans-departementet afgifvet underdånigt yttrande (Bil. Litt. B.) Kongl. norska Regerings betänkande skulle införas.

Detta betänkande, som i transsumt är denna proposition under Litt. C. bilagdt, inkom till Finans-departementet den 9 Decenber 1873, hvarefter ärendet den 19 i samma månad företogs till slutlig behandling i svenskt-norskt Statsråd och, på sätt det dervid förda protokoll (Bil. Litt. D.) närmare utvisar, beslut fattades om aflåtande af nådiga propositioner såväl till svenska Riksdagen som till norska Stortinget.

De förändringar och tillägg i mellanrikslagens nu gällande bestämmelser, hvarom man under ärendets sålunda försiggångna behandling blifvit å båda sidor ense, utgå från grundsatserna af ömsesidig tullfrihet för inhemska, men full tull för utländska varor, och af lika tullbehandling för den egentliga varuforslingen, ehvad den sker sjöledes eller landvägen.

Med de få och obetydliga afvikelser från dessa grunder, hvartill alldeles särskilda förhållanden gifvit anledning, äro de nya bestämmelserna hufvudsakligen följande:

att för varor, tillverkade i ena riket, exportpremie vid deras utförel till det andra riket ej må beviljas, och att ej heller återbetalning af derför erlagd tillverkningsavgift eller af tull för de utländska råämnena,

som vid deras tillverkning blifvit använda, må ega rum, med mindre varorna vid införsel i det andra riket draga full tull;

att till de varor af endera rikets afvel eller tillverkning, hvilka vid landväga införsel i det andra riket draga full tull, och hvilka nu äro: raffineradt socker, bränvin, malt och öl samt spelkort, skola hänföras äfven sirap och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar, andra malttillverkningar än öl, samt brändt eller malet kaffe;

att deremot ylle- och bomullsvaror, tillverkade i ettdera riket, skola vid landväga införsel till det andra i likhet med öfriga inhemska varor åtnjuta tullfrihet i stället för att nu half tull för dem erlägges;

att stadgandet om att i ena riket förtullade utländska varor få landvägen mot half tull införas i det andra upphäfves; så att utländska varor vid införsel från ena till andra riket alltid utom i sådana fall, hvarom i nästa punkt är fråga, draga den för dylika varor i allmänhet stadgade tull;

att från de varor, som vid resa öfver gränsen få tullfritt i vissa mindre partier medföras, spelkort undantagas, samt att de nu bestämda partierna nedsättas för bränvin och sprit, alla slag, från 10 speciedalers värde eller för arrak 20 buteljer till $1\frac{1}{2}$ kanna eller 5 buteljer, för malt likaledes från 10 speciedalers värde till en half norsk tunna, för tobak från 25 till 10 skålpund och för öl från 10 Speciedalers värde till 50 buteljer, hvarjemte för ospecificerade varor af alla slag tillsammans bestämmes ett maximumvärde af 80 kronor;

att den för oförtullade utländska varors transitoförsändning på jernväg redan genom Kongl. förordningen den 12 Oktober 1871 under vissa villkor medgifna frihet från tullundersökning i afgångsorten må tillämpas äfven då försändningen sker annorledes än på jernväg, så vida varorna äro så inpackade, att de kunna med full säkerhet plomberas eller förseglas;

att alla svenska eller norska naturalster och tillverkningar, som från ena till andra riket direkte införas i ettdera rikets fartyg, skola vid införseln vara fria från tullafgift, med undantag dels af socker- och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar, bränvin och sprit, alla slag, malt och malttillverkningar, brändt eller malet kaffe samt spelkort, hvilka draga full tull, dels ock af spanmål, malen eller omalen, för hvilken vara, der den i allmänhet är tullpliktig, skall erläggas half tull;

att i fråga om varuförsel öfver Idefjorden tillägges den bestämmelse, att sådan varuförsel icke anses såsom landväga, då varorna antingen sjöledes transporterats till den strand af fjorden, hvarifrån öfverförin-

gen till andra rikets strand sedan skett eller ock blifvit till denna senare strand öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare; samt att alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar skola, ehvad de der äro byggda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska och ega att inom dess område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

I öfverensstämmelse härmed och med utelemnande för öfrigt af åtskilliga föråldrade eller eljest numera obehöfliga stadganden i den nu gällande lagen, har uppgjorts följande

Förslag

till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Art. I.

Om handelsgemenskapen landvägen emellan de förenade rikena.

§ 1.

Från det ena af de förenade rikena kunna, så vidt gällande karantäns-föreskrifter ej deremot lägga hinder i vägen, till det andra landvägen så väl ut- som införas alla svenska eller norska naturalster eller tillverkningar samt sådana utländska varor, som i allmänhet äro till införsel tillåtna i det rike, dit de föras.

§ 2.

För varor, som ifrån ena till andra riket landvägen utföras, skall hvarken utförselstull- eller transitoavgift ega rum. För varor, tillverkade i det af rikena, från hvilket utförseln sker, må ej heller exportpremier beviljas; äfvensom återbetalning af erlagd tillverkningsavgift för dessa varor eller af tull för de utländska råämnen, som vid deras tillverkning hafva blifvit använda, icke medgifves, med mindre varorna vid införsel i det andra riket draga hel tull.

§ 3.

Svenska eller norska naturalster eller tillverkningar skola vid införsel landvägen från det ena riket till det andra vara fria från tullavgifter, med undantag af

socker och sockertillverkningar, derunder inbegripet sirap,
 tobak och tobakstillverkningar,
 bränvin och sprit, alla slag,
 malt- och malttillverkningar,
 brändt eller malet kaffe samt spelkort, för hvilka varor, så vidt de
 uti det rike, dit de införas, i allmänhet äro tullpligtiga, full tullafgift
 skall erläggas utom i de fall, som i nästa § sägs.

§ 4.

Vid resa öfver gränsen från ena till andra riket vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade så väl stämpelafgift som tull, medgifvet att af utländska till införsel tillåtna samt svensk eller norsk tull underkastade alster eller tillverkningar tullfritt medföra följande mindre partier, nemligen:

Band, alla slag, tillsammans 200 fot,
 Bränvin och sprit, alla slag, tillsammans 1½ kanna eller 5 buteljer,
 Garn, alla slag, tillsammans 25 skålp.,
 Kaffe 25 skålp.,
 Malt ½ norsk tunna,
 Risgryn 25 skålp.,
 Salt 3 norska tunnor,
 Socker 50 skålp.,
 Tobak 10 skålp.,
 Tråd, alla slag, tillsammans 10 skålp.,
 Vin, alla slag, tillsammans ½ ankare eller 20 buteljer,
 Väfnader, alla slag, tillsammans 60 fot,
 Öl 1 ankare eller 50 buteljer;

Alla andra varor till ett sammanräknadt värde af 80 kronor, dock må värdet af hvarje särskild varuartikel icke öfverstiga 40 kronor.

§ 5.

I fråga om införselstull för utländska varor, som i större partier eller på annat sätt än i föregående § sägs från ena till andra riket införas, gälle i hvardera af dessa hvad angående dylika varors införsel i allmänhet är stadgadt.

§ 6.

Varor, som öfver Svinesund eller Idefjorden öster om Svinesund
 föras

föras i färja, pråm eller båt under två kommerslästers drägtighet eller om vintern öfver isen från det ena riket till det andra, skola, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom voro de landvägen införda, så vida de icke antingen sjövägen transporterats till den strand af nämnda färjställe eller fjord, hvarifrån öfverföringen till andra rikets strand sedan skett, eller ock blifvit till denna senare öfverförda för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare.

§ 7.

Den, som vill från ena till andra riket landvägen införa varor af de slag och till den myckenhet att de äro tull underkastade, skall det åligga att hos tullkammaren eller vederbörande tulltjensteman eller tullbetjent å afsändningsorten förse sig med behörig varuförpassning, hvilken under transporten skall godset åtfölja.

Förpassningen skall vara ställd till ort, hvarest tullkammare finnes och förtullning får ega rum.

Sådana tullpligtiga inländska varor, som omnämnas i § 3 äfvensom förtullade utländska varor må dock äfven kunna förpassas till eller ifrån allmän marknad nära gränsen.

§ 8.

Hvad afsändaren för erhållande af förpassning har att iakttaga stadgas i §§ 4, 6 och 7 i nädiga förordningen af den 12 Juli 1860 angående varuförseln landvägen mellan de förenade rikena, hvilka stadganden äfvensom allt hvad så väl nämnda lagrum, som §§ 8, 9, 10, 11 och 12 i nyss åberopade författning i öfrigt innehålla angående förpassningens innehåll, varornas undersökning och tullbehandling, tullkontrollen samt afsändarens ansvar om varorna ej inom föreskrifven tid till förpassningsorten framkomma m. m., fortfarande skola lända till efter rättelse, med iakttagande af de ändringar i eller tillägg till desamma, som, särskildt i fråga om varuförsändelser på jernväg rikena emellan, äro eller framdeles kunna blifva meddelade.

Då utländska oförtullade varor skola landvägen försändas till det ena riket från transitupplag i det andra, må dock, äfven om transporten sker annorledes än på jernväg, den i ofvannämnda förordning den 12 Juli 1860 föreskrifna undersökning på afsändningsorten af varornas beskaffenhet och myckenhet eftergifvas, derest varorna äro så inpackade,

att tullmyndigheten på stället finner sådan plombering och försegling kunna å dem anbringas, att derigenom full säkerhet vinnes, att de icke utan plomberingens eller förseglingens skadande kunna förändras eller mot andra varor utbytas. Derest icke inom den i § 12 af nyssnämnda författning stadgade tid af tre månader från den å varorna utfärdade förpassningens datum, der föreskrifvet bevis att en på sådant sätt afsänd och förpassad vara framkommit till bestämmelseorten, med orubbade sigill eller plomber aflemnas till tullkammaren på afgangsorten, skola, i fall den afsända varans beskaffenhet och myckenhet kunna tillförlitligen ådagaläggas, de i berörda § bestämda tullafgifter och böter hos förpassningstagaren eller hans löftesman uttagas och i föreskrifven ordning vederbörande tullkassor tillställas, hvaremot, derest tillförlitlig upplysning om varans beskaffenhet och myckenhet icke kan åstadkommas, tullkammaren i afsändningsorten har att hos förpassningstagaren eller hans löftesman uttaga böter till belopp af fyra kronor för hvarje skålpund utaf det icke behörigen framkomna varukollyts bruttovigt. Af detta bötesbelopp tillfaller den ena hälften tullkassan på afsändningsorten och den andra hälften tullkassan på bestämmelseorten.

§ 9.

Svenska och norska manufaktur- och fabriksvaror skola, då de i större partier eller på annat sätt än i § 4 säges, från ena till andra riket landsvägen införas, för tillgodonjutande af de uti § 3 i afseende på införseln dem medgifna förmåner, vara åtföljda af vederbörande tullkammarföreständares eller annan offentlig tjänstemans bevis, att varorna äro af svensk eller norsk tillverkning.

§ 10.

Finnes någon öfver gränsen införa tillåtna varor af de slag och den myckenhet att införselstull därför bör erläggas, men varorna icke af behörig förpassning äro åtföljda, ansvare såsom för tullförsnillning.

Införas landvägen från det ena riket till det andra varor, hvilka äro till införsel förbjudna, eller finnes vid undersökning å bestämmelseorten flera eller färre eller andra slags varor, än som i medförd förpassning äro upptagna, eller äro varorna eller emballagera icke försedda med de i förpassningen omförmälda stämplor, sigill eller plomber, ansvare den som dermed beträdes, på sätt derom i allmänhet stadgas i det rikets tullförfattningar dit införseln skett.

§ 11.

Tullstyrelserna i Sverige och Norge skola, till närmare kontroll å in- och utförseln af varor landvägen från ena till andra riket, hvar tredje månad tillsända hvarannan förteckningar å de varutransporter, som med förpassningar landvägen från ena till andra riket under de trenne sistförflutna månaderna ankommit eller afgått; äfvensom de inbördes skola lemna hvarannan underrättelse om de föreskrifter, som i afseende å berörda kontroll tid efter annan kunna utfärdas.

Art. II.

Om svenska och norska fartygs ömsesidiga rättigheter samt handels-gemenskapen sjöledes mellan de förenade rikena.

§ 12.

Alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar, öppna eller däckade och af hvad slag och dräktighet som helst, skola, ehvad de der äro bygda eller naturaliserade, äfven i det andra behandlas såsom inhemska och åtnjuta alla dermed förenade rättigheter samt må således, utan afseende om de ankomma eller afgå från eller till in- eller utländsk ort eller om de äro barlastade eller lastade med in- eller utländska varor, icke åläggas andra eller högre afgifter till kronan, städer eller särskilda inrättningar än af inhemska fartyg och båtar skola utgöras.

Det ena rikets fartyg och båtar må ock inom det andra rikets område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

För tillgodonjutande af dessa och öfriga för varuskeppningen medgifna ömsesidiga förmåner skola fartygen vara försedda med sådana handlingar, som till bestyrkande af deras nationalitet äro i hvarterdera riket föreskrifna.

§ 13.

Varor, som med norska fartyg in- eller utföras, skola, utan afseende på den ort, hvarifrån de ankomma eller till hvilken de afgå, i Sverige icke vara underkastade andra eller högre afgifter vare sig till kronan, städer eller särskilda inrättningar, än om de med svenska fartyg in- eller utföras.

Ett lika förhållande skall i Norge, i afseende å varors in- och utförsel med svenska fartyg, ega rum.

§ 14.

Svenska eller norska naturalster eller tillverkningar, som direkte från det ena till det andra riket i ettdera rikets fartyg införas, utan att fartyget under resan i främmande hamn lossat eller lastat, skola vid införseln vara från tullafgift fria, med undantag endast dels af de i § 3 uppräknade varor, hvilka, då de sjöledes införas, skola, äfven om införseln sker i mindre partier, vidkännas hel tull, dels ock af spanmål, malen eller omalen, för hvilken vara, der den i allmänhet är tullpliktig, skall erläggas half tull.

I öfrigt kommer, beträffande såväl rättigheten till varors ut- eller införsel sjöledes från ena till andra riket, som beräkning af tullafgifterna dervid, att i hvardera riket till efterrättelse gälla hvad der angående varors ut- eller införsel samt förtullning i allmänhet är eller varder stadgadt.

§ 15.

Hvad § 2 innehåller i fråga om exportpremie samt återbekommande af tull eller tillverkningsafgift för varor, som, tillverkade i det ena af rikena, derifrån till det andra utföras, skall ega tillämpning äfven då utförseln sker sjöledes.

§ 16.

För tillgodonjutande af den tullfrihet eller lindring i tullafgifter, som enligt § 14 blifvit svenska och norska alster och tillverkningar medgifna, skall det åligga den, som desamma från ena till andra riket utskeppar, att förse sig med tullkammarens i afsändningsorten bevis att varorna äro af inhemsk afvel eller tillverkning.

§ 17.

I likhet med hvad i § 11 rörande kontroll å varutransporter landvägen är stadgadt, skola Tullstyrelserna i Sverige och Norge hvar tredje månad tillsända hvarannan förteckningar å de fartyg och laddningar, som under de trenne sistförflutna månaderna från ena till andra riket ankommit eller afgått, samt i öfrigt, till kontroll å varors in- och ut-

försel sjöledes emellan båda rikena, iakttaga hvad i nämnda § är föreskrifvet.

§ 18.

Denna förordning skall träda i kraft den dag konungen bestämmer, efter det motsvarande föreskrifter blifvit för Norge till efterrättelse antagna. Den fortfar att gälla till dess för båda rikena annorlunda förordnas eller ett år förflutit, sedan någotdera riket om ändring eller upphäfvande af densamma för sin del fattat, af det andra rikets samtycke oberoende beslut.

Då denna författning träder i kraft skola ej mindre nådiga förordningen den 24 Maj 1825 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, än äfven, med det undantag, hvartill § 8 föranleder, alla öfriga i samma ämne meddelade föreskrifter upphöra att vara gällande.

Och som Kongl. Maj:t funnit detta förslag vara egnadt att underlätta och befrämja handels- och sjöfartsförbindelserna emellan brödrafolken samt detsamma fördenskull gillat, så och jemte det Kongl. Maj:t i ämnet aflåter nådig proposition jemväl till norska stortinget, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att ofvanstående förordnings-förslag för sin del godkänna.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas det Utskott, till hvars handläggning detsamma varder af Riksdagen öfverlemnadt; Och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. Fr. Wærn.

Litt. A.

Stormäktigste, Allernädigste Konung!

Uti den för de förenade rikena Sverige och Norge viktiga frågan om villkoren för deras ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden hafva på den senare tiden flera särskilda förslag blifvit väckta och framställningar skett, öfver hvilka det nu åligger Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kommers-kollegium samt Generaltullstyrelsen att till Eders Kongl. Maj:t afgifva gemensamt underdånigt utlåtande.

Redan genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse den 6 December 1867 blef nemligen, med anledning af gjorda framställningar, att de i 31 § af Kongl. Förordningen i detta ämne af den 24 Maj 1825 eller den så kallade Mellanrikslagen för vissa varor af norsk afvel eller tillverkning stadgade tullindringar vid införsel till Sverige måtte för åtskilliga hit införda dylika varor få tillgodonjutas utan hinder deraf att de norska fartyg, uti hvilka varorna inkommit, icke innehade de i 26 § af nämnda lag bestämda kvalifikationer, i förening dermed att samma lags föreskrifter i afseende på landväga varuförseln från det ena till det andra af de begge rikena icke vore tillämpliga sedan jernvägsförbindelse dem emellan kommit till stånd, Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen anbefaldt att afgifva underdånigt förslag till de ändringar, som i den ifrågavarande lagstiftningen kunde i allmänhet finnas vara af behovet påkallade.

Vidare har uti en vid 1868 års riksdag af C. Fr. Wærn väckt motion om denna lagstiftnings ordnande efter vissa nya grunder, med ett på dem bygd, motionen följaktigt förslag till ny mellanrikslag, motionären, som dock icke ansåge vare sig berörda eller något annat lagförslag då lämpligen böra af Riksdagen för dess del i detalj pröfvas, hemställt, att Riksdagen endast ville uttala sig om de grundsatser, som vid sagda lagstiftning borde följas, samt i underdånig skrifvelse anhålla att Eders Kongl. Maj:t täcktes om dem höra så väl den norska Regeringen som det svenska Statsrådet och derefter till svensk riksdag och norskt storting i nåder framlägga förslag till nya stadganden om Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart, och i hvilket afseende motionären såsom sådana grundsatser för sin del föreslagit:

»att all åtskillnad i afseende på tullpligtighet för samma varor, ehvad de landvägen eller sjöledes införas från det ena riket till det andra, upphäfves;

att utförseltull eller transitoavgift ej må uppbäras och utförselpremie ej beviljas vid utförsel af en vara från det ena riket till det andra, samt drawback endast i det fall medgifvas, att varan icke i det andra riket åtnjuter någon tullindring;

att utförseltull ej heller må affordras en i det ena riket alstrad eller tillverkad vara vid utförsel till utlandet från det andra rikets hamnar;

att tull enligt den taxa, hvart land för sig antager, bör erläggas af alla utländska varor, samt äfven af i det ena riket alstrade eller tillverkade: socker och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar samt brännvin och sprit vid införsel i det andra riket;

att, utom nyssnämnda, alla i det ena landet alstrade eller tillverkade varor skola i det andra vara tullfria:

att tullfrihet vid resor öfver gränsen för medhafda mindre kvantiteter af tullpligtiga varor fortfarande medgifves;

att likaledes transitorätt fortfarande bibehålles;

att det ena rikets fartyg, ehvad de äro i det riket bygda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska, samt

att det ena rikets fartyg må inom det andra rikets område idka fraktfart.»

Genom underdånig skrifvelse af den 9 Maj 1868 har Riksdagen, som vid behandlingen af denna motion väl ansåge obestriddigt, att under redan då inträdda förändrade förhållanden betydande brister vidhäftade omförmälda lagstiftning och att en omarbetning deraf fördenskull vore af omständigheterna högeligen påkallad, dock i sådant afseende och under erinran om det i motionen icke vidrörda behovet af transitorättens tidsenligare ordnande för sin del och enär Riksdagen höll före, att några grunder för denna lagstiftning icke borde på förhand antagas och ej heller någon bestämd mening uttalas om det sätt, hvarpå ett förslag i detta hänseende lämpligast skulle kunna tillvägabringas, vare sig genom underhandlingar mellan särskilde fullmäktige eller genom förhandlingar af särskilde komiterade, endast i underdånighet anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i förnyadt öfvervägande frågan om ett sådant ordnande af Sveriges och Norges inbördes handels- och sjöfartsförhållanden, att samfärdseln mellan brödrafolken måtte till önsesidig fördel i möjligaste måtto underlättas och fränjas, samt framlägga nådigt förslag i detta ämne för nästsammanträdande riksdag och storthing; och i anledning af

hvilken Riksdagens underdåniga skrifvelse Eders Kongl. Maj:t behagade genom remiss den 11 nästpåföljande Juni anbefalla Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen att afgifva underdånigt utlåtande i sammanhang med det genom högstberörda nådiga bref af den 6 förutgångna December infordrade yttrande.

Derefter fingo embetsverken emottaga ytterligare nådiga remisser dels af den 14 December 1868 å en af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län gjord framställning om vidtagande af erforderliga åtgärder till förekommande deraf att den genom § 19 i mellanrikslagen stadgade likställighet för svenska och norska varor i afseende å införsel i städerna och försäljning af handtverkerivaror, hvilken likställighet fortfarande komme norska varor i Sverige till godo, blefve i Norge genom en antydd förment oriktig tolkning af hithörande stadganden svenska varor betagen — dels ock af den 31 i samma månad med anledning af Kongl. Norska Regeringens departements för det inre i skrifvelse den 16 Juni 1865 gjorda framställning om rätt till kustfart i Sverige för norska fartyg; hvarförutan vid handläggningen af dessa till embetsverken gemensamt remitterade frågor hos dem till behandling äfven förekom ej mindre en af ordföranden hos stadsfullmäktige i Östersund gjord och af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands län förordad underdånig ansökan, åsyftande sådana lättnader i transitorörelsen mellan Sverige och Norge, som i Riksdagens omförmälda skrifvelse antydhas, och öfver hvilken ansökning Generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande blifvit genom remiss den 14 Januari nyssnämnda år infordradt, än ock hos sistbemälda Styrelse, dels af dess Advokatfiskalsembete med anledning af domstolarnes beslut i fråga om tolkning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga Förklaring den 15 December 1861, angående tillåtelse att emot tull landvägen från Norge till Sverige införa bränvin, gjord hemställan om utverkande af nådig förklaring huru vid sådan införsel rätteligen borde förfaras, dels ock af Skeppsklareraren härstädes, C. W. Boman, framställd begäran om utverkande hos Eders Kongl. Maj:t af sådan ändring i 26 § af mellanrikslagen, att de förmåner för varuskeppningen mellan Sverige och Norge, som tillkomma i Sverige bygda eller under vissa vilkor naturaliserade fartyg, hädanefter måtte utan undantag medgifvas alla fartyg, som vore försedda med svenskt fribref och tillhörde svenske undersåter.

Uti underdånigt utlåtande, hvilket Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen i anledning af samtliga förberörda nådiga förständiganden och hos Generaltullstyrelsen gjorda framställningar under den 15 Juli

1869 afgifvit, hafva till en början och under erkännande att den ännu i allt det väsendtliga orubbadt qvarstående mellanrikslagen af den 24 Maj 1825, med afseende på de vid den tiden gällande begränsningar för samfärdseln mellan de begge rikena och rådande inskränkande grundsatser i fråga om villkoren för varubytet och sjöfartsrörelsen i allmänhet, egde förtjensten af en högsinnad uppfattning af det stora ändamålet att närma de förenade folken till hvarandra och befrämja deras inbördes samfärdsel, embetsverken emellertid förmält sig anse så högeligen förändrade förhållanden sedermera hafva inträdt med hänsigt både till kommunikationsmedlens beskaffenhet och till de omständigheter i öfrigt, hvilka på en lagstiftning af förevarande art utöfva inflytande, att denna lagstiftning icke i sitt närvarande skick kunde tillfredsställa tidens fördringar.

I betraktande ej mindre af äfven den förändring i grunderna för handels- och tull-lagstiftningen som tiden likaledes medfört, så att denna lagstiftning, ifrån att hufvudsakligen hafva afsett skydd och uppmuntran för vissa yrken och näringar, numera innefattade erkännande af den stora allmänhetens anspråk på varubytets frihet, såvidt det låte förlika sig med statens kraf på inkomst genom tullbeskattningen till de allmänna behofvens fyllande, än äfven hufvudsakligen deraf att en mellanrikslag icke blott såsom den lagstiftning, hvilken omedelbart afsåge endast eget lands angelägenheter, fordrade hänsyn på en gång till vissa för tiden erkända grundsatser och till möjligen af bestående förhållanden inom detta land betingade modifikationer vid grundsatsernas tillämpning, utan äfven, såsom afseende tvenne länders inbördes förhållanden, vore af en vida mera komplicerad natur samt kräde ett afvägande af ömsesidiga anspråk och behof, hvilkas beskaffenhet och giltighet icke kunde från endera sidan ens förutses eller med full sakkännedom bedömas och ännu mindre med hopp om framgång göras till föremål till lagstiftningsförslag, ansåge, i fråga om sjelfva sättet för åstadkommande af en sålunda nödig blifven omarbetning af mellanrikslagen och dervid ifrågakommande förändringars beredande till slutlig pröfning, embetsverken, att, då dessutom ändamålet med denna lag väl såsom hitills måste blifva att genom ömsesidiga tillmötesgåenden på ett eller annat sätt tillvägabringa förmedling af de i hvarterdera riket gällande på samfärdseln inverkan föreskrifter, ett dylikt arbete icke annorlunda kunde med hopp om framgång bringas till utförande, än på samma sätt som nu gällande mellanrikslag och tid efter annan uppgjorda förslag till ändringar deri tillkommit, nemligen medelst samfällig komité af svenska och norska män, de der med nogrann kännedom om eget

lands behof och önskingar kunde genom omedelbara öfverläggningar sins emellan utreda hvad för begge länderna vore gagneligt och hvarom öfverensstämmelse i åsigter emellan ländernas regering och representationer kunde motses, samt derefter lämpa förslaget till den gemensamma lagen.

Emellertid trodde embetsverken sig böra i förväg söka utreda och angifva de olägenheter, som under nu gällande föreskrifters tillämpning redan funnits af erfarenhet bekräftade eller med ytterligare utvecklade kommunikationsmedel vore att emotse, samt hafva i sådant afseende hufvudsakligen anfört:

att sammanfattningen af alla de menliga inflytelser, som sjelfva tillvaron af en tullgräns mellan de förenade rikena alltid måste medföra, ställde frågan om dennas upphörande genom tillvägbringande af en tullförening i främsta rummet, och hvilken fråga derföre, om den ock icke ännu vore mogen för en lycklig lösning, likväl egde den vikt, att den svårligen vid en genomförd undersökning af förevarande ämne kunde eller borde lemnas å sido;

att, beträffande vidare den gällande mellanrikslagens särskilda bestämmelser, de menliga följderna af den olika tullbehandling, som samma varor vid landväga och sjöväga införsel från det ena till det andra landet äro underkastade, syntes företrädesvis förtjena att bemärkas;

att den bekanta, med mellanrikslagens ursprungliga syfte visserligen icke öfverensstämmande, men i begge länderna genom vidtagna förfoganden i viss mån sanktionerade, vidt utgrenade, ehuru egentligen blott för de närmaste gränstrakterna beräknade trafiken öfver Idefjorden tvifvelsutan utgjorde talande bevis om det ömsesidiga behofvet utaf ökad och friare varubyte mellan länderna; men att å andra sidan detta behof blefve, genom begagnande af berörda farled i ändamål att vinna lägre tullberäkning för de införda varorna, tillfredsstäldt på ett sätt, som, utan att motsvara trafikens berättigade fordringar att kunna undvika onödiga omvägar, medförde betydliga oppoffringar för statskassorna;

att uppenbart vore, att nämnda, under andra förhållanden och för andra syften stadgade olika behandlingar för land- och sjöväga varuförsändringar mer och mer måste förlora sin ursprungliga betydelse och äfven kunde i afseende å den varumängd som derför blefve föremål komma att tillämpas i omvänt förhållande mot hvad som dermed varit från början afsedt, alltefter som jernvägsförbindelser och förmerade vattenkommunikationer icke blott på den nyssnämnda Idefjorden utan äfven på åtskilliga andra farleder inom landgränsens vidsträckta område bragtes till stånd och utvecklades till en med fraktfarten på saltsjön jemförlig, eller äfven, åtminstone på vissa orter, densamma öfverlägsen transportförmåga, äfven-

som att icke heller kunde förbises att saltsjöfarten samt deraf beroende varuförsel icke vederfores rättvisa genom att under nyss antydda förändrade omständigheter för landvägen fördt gods bibehålla de väsendtliga förmåner och friheter i tullbeskattningshänseende, som sådant gods fått sig framför sjövägen förda varor tillerkända vid en tid då någon tanke på en egentlig täflan emellan de olika fortskaffningssätten ännu icke kunnat uppstå, — en anmärkning, som i sin allmänlighet gällde såväl svenska och norska som utländska varor, hvilka från ena till andra riket på olika vägar införas med befrielse från eller lindring i stadgade tullafgifter;

att ytterligare borde i afseende å de speciela stadgandena i 5 och 31 §§ af gällande mellanrikslag angående med half tull belagda svenska och norska varor icke lemnas oanmärkt, att specifikationen öfver dylika varor, hvilken förekommer i förstnämnde § och i förteckningen lit. C, lemnat rum för ovisshet och olika tolkning, enär rubrikerna i begge ländernas tulltaxor undergått förändringar, med hvilka specifikationen i mellanrikslagen icke vidare öfverensstämmer;

att embetsverken likaledes ansåge sig böra fästa särskild uppmärksamhet å den jemväl under helt andra förhållanden än de närvarande, endast för gränsboarnes konsumtionsbehof och med jemförelsevis ringa uppoffringar för det allmänna, genom 8 § i mellanrikslagen beviljade afgiftsfriheten för mindre partier vid resor öfver gränsen medförda varor, hvilket medgifvande genom kommunikationsmedlens utveckling kunde utöfver sitt ändamål i handelsafsigt tillgodogöras inom ganska vidsträckt område och derigenom i sin nuvarande utsträckning blifva af äfventyrliga följder för statskassan;

att den kontroll mot missbruk som Kongl. Brefvet den 26 Maj 1852 anvisade medelst förklaringen, att nämnda tullfrihet endast finge ega rum då resan företagits i annat ändamål än allenast det att mot betalning föra varor, så att varans medförande är en bisak för tillfället, blefve i verkligheten svårt att utöfva och beroende af en bevisning, oftast omöjlig att åstadkomma, samt syntes dessutom sakna all tillämplighet på jernvägs- och ångbåtstrafiken, hvarföre och då numera, åtminstone i Sverige, förekomme en ganska utvecklade landthandel, som borde vara i tillfälle att från de större upplagen förse sig med och tillhandahålla hvarje orts innevånare deras behof af handelsvaror, omförmälda under andra förhållanden gränboarne medgifna frihet ock ansågs kunna och böra i lämplig mån inskränkas;

att, beträffande jernvägstrafikens behof af andra och enklare kontrollföreskrifter i afseende å varuförsändningar i allmänhet öfver riksgränsen än de nu för landväga samfärdseln stadgade, embetsverken ansåge någon

vidsträcktare erfarenhet derom väl ännu icke hafva vunnits, men dock redan vara bekräftadt, att förändringar i detta hänseende erfordrades, likasom att det låge i sakens natur, att reglementariska föreskrifter i dessa och dylika fall vida bättre lämpade sig för förfoganden i administrativ väg, än för en lagstiftning, som vore underkastad den formela behandling, hvilken åt mellanrikslagen egnas;

att Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen äfvenledes hölle före, att uti de särskilda kontrollåtgärder, som vore förbundna med den år 1860 medgifna transitorörelsens utöfning, sådan förändring otvifvelaktigt vore behöflig, att denna för handeln viktiga förmån måtte vinna en allmännare tillämpning än hittills varit möjligt, och i hvilket afseende embetsverken, under erinran att för transitoförsändningar på jernväg öfver riksgränsen andra kontroller till statskassornas betryggande icke borde erfordras än som de förenade rikena funno lämpligt att för dylika försändningar inom eget område i allmänhet bestämma, föreställde sig att, om än en strängare uppmärksamhet ock måste egnas åt villkoren för försändning på annat sätt från ena till andra landet af oförtullade och oundersökta transitovaror, ändamålet af trygghet mot underslef likväl borde kunna vinnas genom andra medel än det som i sjelfva verket förhindrade rörelsens utöfning;

att, i fråga åter om mellanrikslagens stadganden angående de förenade rikenas inbördes sjöfartsförhållanden, embetsverken ansåge att så väl den i 26 § af samma lag bestämda inskränkning i afseende å fartyg, hvilka af medgifna ömsesidiga förmåner finge komma i åtnjutande, som det i 28 § af berörda lag stadgade förbud för det ena rikets fartyg att segla för frakt emellan det andra rikets hamnar utgjorde en kvarlefva från föråldrade och äfven hos oss redan i allmänhet förkastade navigationslagar samt derföre vid mellanrikslagens blifvande omarbetning borde mot lämpligt vederlag af eftergift i någon annan riktning lemna rum för det billiga tillmötesgående, som från brödralandet härutinnan blifvit ifrågasatt; samt slutligen

att, då den af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län gjorda underdåniga framställning, likasom den af Generaltullstyrelsens advokatfiskalsembete ifrågasatta förklaring egentligen afsåge, icke mellanrikslagens stadganden, utan lagtillämpningar, som förmenats påkalla något förtydligande, Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen trott dessa framställningar icke böra föranleda till annat yttrande än den underdåniga hemställen, att nämnda handlingar måtte meddelas till kändedom åt den komité, om hvars tillförordnande för uppgörande af förslag till lagstiftning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels-

och sjöfartsförhållanden embetsverken, enligt hvad här ofvan förmäles, sig redan yttrat.

Sedan vid föredragning af detta embetsverkens utlåtande den 28 September 1869 uti sammansatt Svenskt och Norskt Statsråd Eders Kongl. Maj:t förklarar sig vilja inhemta norska regeringens yttrande i anledning af hvad Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen, på sätt omförmäldt är, i underdånighet anfört, så och efter det bemälda regering under den 12 December 1871 sådant utlåtande, åtföljdt af förslag till de förändringar i den ifrågavarande lagstiftningen som ansetts böra ega rum, afgifvit, samt härvarande norska Statsrådsafdelning med skrifvelse den 22 i samma månad till Kongl. Svenska Finansdepartementet dessa jemte samtliga remitterade handlingar öfverlemnad, har Eders Kongl. Maj:t behagat genom nådig remiss den 28 i merberörde December månad nästlidna år infordra Kommers-kollegii och Generaltullstyrelsens gemensamma underdåniga utlåtande i anledning af hvad sålunda i ärendet ytterligare förekommit.

Vid fullgörandet af detta åliggande anhålla embetsverken till en början att få såsom allmän och hufvudsaklig grund för den skiljaktighet i ett och annat hänseende från norska regeringens afgifna lagförändringsförslag, i hvilken de för sin del stannat, antyda den omfattning embetsverken trott böra gifvas åt denna fråga, nemligen att vid dess behandling hänsigt bör tagas icke mera till hvad som må vara eller måhända endast synes utgöra hvarderas af de begge rikena särskilda och egna fördel än till deras samfälda och allmänna gagn och nytta, — ej mera till hvad som må för ettdera landet kunna tillfälligt verka till uppkomsten eller mistningen af någon så i ena som andra fallet antagligen icke väsendtlig statsinträd än för begge rikena befrämja den sociala och kommersiela gemensamhet, som tvifvelsutan skall, utöfver sin omedelbara välgörande inflytelse på de förenade rikenas inbördes ställning, leda, jemväl den, men mera medelbart eller på annan väg, till ett äfven i statsinkomsternas intresse för dem hvardera gynnsamt mål.

Det är ock ur sådan synpunkt som Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen hafva ifrågasatt, att det viktiga ärendet lämpligast borde beredas af en samfällig komité utaf svenske och norske män, och som embetsverken, i betraktande af de stora olägenheterna utaf en tullgräns mellan de förenade rikena, ställt frågan om dennas upphörande genom tillvägbringande af en tullförening främst bland de spörsmål, hvilkas lyckliga lösning borde eftersträfvast, hvarföre, om än föga utsigt dertill ännu förefunnes, denna angelägenhet dock ingalunda borde lemnas utan tillbörlig uppmärksamhet.

Norska regeringen har, under förklarande att all förhoppning saknades att någon tullförening skulle för närvarande kunna åstadkommas, vid sådant förhållande ansett obehöfligt att ingå i någon närmare undersökning huruvida de hinder af politisk, finansiell eller annan beskaffenhet, som nu stode i vägen för en dylik förening, vore af den natur att deras undanrödjande kunde i en närmare eller fjärrare framtid förväntas; och då grundtanken i 1825 års mellanriksdag vore den, att tullfrihet skulle tillgodokomma endast den så kallade småhandeln mellan gränsboarne, eftersom landväga transporter vid den tiden voro så besvärliga och med sådan kostnad förenade, att varubyte ej kunde ifrågakomma annorstädes än mellan närbelägna orter och der, hvarest utväg saknades att för ändamålet begagna sjöväg, hvartill den större handeln uteslutande var hänvisad, så, ehuru dessa förhållanden och förutsättningar numera voro högeligen förändrade, i det genom jernvägsanläggningar landväga transportmedel åstadkommits, till hvilka de förra sjöväga transporterorna blifvit till väsendtlig del öfverflyttade, och hvilket kunde synas böra leda dertill, att de lättnader som vore medgifna varor, hvilka fördes landvägen, skulle upphöra för jernvägstransporter och på dem i stället tillämpas de bestämmelser som vore afsedda för den större handeln, nemligen för varuförsändningar sjöledes, ansåge likväl norska regeringen att, med undantag för nödiga rättelser af oegentligheter i enskilda fall, fråga ej torde blifva om någon större och genomgripande tillbakagång i handels- och tullfrihet från det redan bestående, och att man följaktligen ingalunda borde gå så långt i förändrande af nuvarande mellanrikslag, som blifvit föreslaget i ofvanberörda vid 1868 års riksdag väckta motion, hvarföre och enär det ofvan anmärkta ändamålet med mellanrikslagen att genom vissa undantagsbestämmelser underlätta småhandeln uteslöte alla systematiska konsekvenser i denna lagstiftning och inskränkte all åtgärd i afseende derå till jemkningar i enstaka punkter, bemälda regering också betvivlade behovet af en samfärd komité för frågans utredning samt beslutat sig för att utan mellankomst af sådan komité söka uppnå ändamålet genom afgifvande omedelbart af förslag till de särskilda förändringar i mellanrikslagen som norska regeringen å sin sida funnit behöfliga.

Af dessa med de flera utaf norska regeringen anförda skäl och omständigheter mot utsigten för det närvarande att tillvägabringa någon tullförening — mot vidtagande af andra förändringar i den nu gällande mellanrikslagen än som funnes utan någon rubbning i hufvudgrunderna för densamma vara af tidsförhållandena med nödvändighet påkallade — samt mot behovet att för dessas åstadkommande anlita utvägen af en samfärd komité, hafva Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen an-

sett sig, änskönt icke i allo delande nämnde regerings åsigter härutinnan, likväl, för närmandet till en förbättrad lagstiftning i detta hänseende, föranlätne att söka så godt sig göra låter följa den af norska regeringen för frågans beredande antagna förhandlingsmetod.

Hvad sålunda angår de särskilda bestämmelser, i hvilka förändringar ansetts böra ifrågasättas, förekommer

1.

frågan om de varor, som, ehuru tillverkade i det ena eller andra riket, dock vid landväga transport skola enligt 5 § i mellanrikslagen och särskilda författningar vidkännas tull. Dessa varor äro: *dels* band, garn, tråd, strumpor och väfnader af bomull och ylle, sockersirap samt tobak af alla slag, och snus, hvilka samtliga draga half tull; och *dels* raffineradt socker, bränvin, malt och öl samt spelkort, för hvilka hel tull skall utgöras.

I afseende å dessa sistnämnda fem varuartiklar har norska regeringen ansett någon ändring icke böra ifrågakomma, då den fullständiga tullpliktighet de äro underkastade betingas, för socker och bränvin af deras inom begge rikena, samt för malt och öl af dessa varors i viss mån inom Norge stora fiskaliska betydighet, hvarjemte med såväl dem som spelkort det särskilda förhållandet egde rum, att de, för så vidt de utgjorde föremål för inhemsk tillverkning, vore *dels* i begge rikena *dels* i ettdera af dem åsatta produktions- eller stämpelafgift, hvilken beskattning måste göra varans införsel från utländsk ort beroende på vilkoret af en tull som minst motsvarade den inhemska afgiften.

Af de med half tull vid landväga införsel belagda varuslagen antager norska regeringen sirap samt tobak med snus böra hänföras till samma kategori som de nyssnämnda, redan nu hel tull åsatta varorna, enär de tullafgifter som för dem, särdeles för tobak, utginge, vore att för begge rikena betrakta såsom en väsendtlig statsinkomst.

Utaf alla de uppräknade varuslagen återstodo således endast manufakturvaror af ull och af bomull, och frågan huru dessa varor borde behandlas ansåge norska regeringen vara den praktiskt viktigaste af hvad härvid till behandling föreläge.

Förefäntliga statistiska uppgifter utvisade, att af ylleveror betydande och jemt stigande kvantiteter städse blifvit till Norge införda från Sverige. På den sista tiden hade likväl äfven till Sverige ylleveror börjat införas

från Norge i icke ringa myckenhet. Begge rikena syntes således i denna industri åstadkomma produkter, af hvilka på begge sidor om gränsen vore ömsesidigt behof, i det utvecklingen af denna näringsgren i hvartdera landet tagit den skiljaktiga riktning, att det egentligen vore varor af gröfre och billigare beskaffenhet, af hvilka tillverkningen i Norge så framskridit, att den kunnat i Sverige täfla med den svenska, hvaremot det vore finare och dyrbarare yllevaror, som från Sverige infördes till Norge.

Under sådana omständigheter ansåge norska regeringen sig kunna och böra tillstyrka att yllevaror, som voro producerade i det ena af de förenade rikena, skulle tullfritt få införas till det andra, hvilken lättnad för samfärdseln funne sitt väsendtliga motiv deri, att fördelen tillfölle i någorlunda lika mån de begge ländernas industri, under det risken för en betydligare minskning i tullintraderna likaledes blefve någorlunda lika för begge rikenas statskassor.

Under erinran att 1855 års Komité föreslagit tullfrihet för yllevaror endast vid landväga försändning, men bibehållit half tull för varor som fraktades sjöledes, och att desto större anledning till en sådan åtskilnad då var för handen, som fråga ännu alls icke uppstått om tilldelande af tullfrihet för någon vara vid sjöväga försling, och som olikheten mellan vilkoren för landväga och sjöväga införsel under dåvarande kommunikations-förhållanden egde en vida större reel betydelse än nu, har norska regeringen, ehuru den icke funne rådligt att söka helt och hållet afskaffa olikheten i tullbehandling efter som varuförseln skedde till lands eller till sjös, dock ansett denna olikhet nu, sedan i de landväga transportmedlen så stor förändring inträdt, kunna för vissa varusorter bortfalla och icke i någon händelse böra utsträckas till varor, för hvilka den nu ej vore gällande, samt i enlighet härmed föreslagit, att yllevaror måtte blifva tullfria äfven när de sjöledes infördes från ena till andra riket, och sådant med utsträckning jemväl till det enda slag af yllevaror, som efter den tolkning af mellanrikslagen, hvilken praktiskt gjort sig gällande, hittills icke hänförts under denna särskilda bestämmelse, och derföre varit tullfritt vid landväga, men dragit full tull vid sjöväga försling, nemligen sådant tricotage, som icke utgjordes af strumpor.

Utan att kunna tillmäta någon synnerlig vigt, hvarken åt den omständigheten, huruvida den fördel, som genom tullfriheter kan tillskyndas de begge ländernas industri, må för hvardera blifva lika eller olika stor, — eller åt den, om det ena landets tullkassa skulle komma att derigenom lida lika eller olika stor minskning i inkomst som det andras,
i hvilka

i hvilka hänseenden, efter hvad erfarenheten nogsamnt gifver vid handen, vexlande resultatet inom ganska korta tidrymder kunna uppstå och derföre ingalunda låta sig på förhand med någon visshet förutses eller beräknas; men med desto mera afseende derå, att numera, sedan så märklig förändring inträffat i den landväga transportförmågan, tillräckligt stöd saknas för bibehållande af den under andra förhållanden uppställda, på ett olika fortskaffningssätt grundade skiljaktigheten i varors tullbehandling, hafva, med hänsyn i öfrigt och hufvudsakligen dertill, att det syftsmål som med mellanrikslagstiftningen främst lærer afsetts, nemligen de begge folkens närmande till hvarandra, bör genom det liffigare varu-byte, som tullfrihet dervid måste åstadkomma, väsendtligen befrämjas, Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen funnit sig redan deruti ega en bjudande anledning att tillstyrka nådigt bifall å hvad norska regeringen härutinnan hemställt och föreslagit.

Beträffande åter bomullsvaror har norska regeringen funnit förhållandet med dem ställa sig väsendtligen annorlunda än med ylleveror, enär det ena af de förenade rikenas bomullsvaruindustri, nemligen Sveriges, visat sig vara Norges så öfverlägsen, att, under det ingen eller nästan ingen införsel af dylika varor egt rum från Norge till Sverige, vore deremot införseln af svenska bomullsvaror till Norge mycket betydlig och jemförelsevis vida större än införseln af ylleveror. Sålunda hade i medeltal under åren 1866—1870 införts utaf väfda bomullstyger landvägen 62,191 skålp. och sjöledes 96,943 skålp. eller tillhopa 159,134 skålp., hvarför half tull efter nu gällande tulltariff utgjort närmare 7,000 Speciedaler, och särskildt för år 1869 uppgick införseln af de vigtigare posterna till 180,700 skålp. mot en tull af 7,802 Speciedaler.

Med anledning häraf tilltrorde sig norska regeringen icke att föreslå någon annan förändring i bestående föreskrifter angående bomullsvaror än den, att för dem likasom för ylleveror måtte upphöra det vid mellanrikslagstiftningens första ordnande visserligen icke afsedda förhållandet, att tricotage som icke bestode af strumpor skulle vara underkastadt annan tullbehandling än öfriga tillverkningar af samma ämne.

Derest en sådan olikhet i nu föreslagna tullbehandling af ylle- och bomullsvaror komme att ega rum, blefve frågan huru med de varuslag skulle förfaras, hvilka bestode af en blandning af ull och bomull, af vida större vigt än hittills. Uti begge rikenas tulltaxor vore för närvarande bestämdt, att en vara, i hvilken inginge en blandning af ull och annat material (utom silke), skulle behandlas som om den utgjordes af ull allena. Samma bestämmelse syntes kunna äfven i förevarande fall användas, dock

med begränsning till att gälla endast i afseende å väfda tyger, i hvilka antingen ränningen eller inslaget bestode uteslutande af ull. En sådan begränsning ansåges nemligen nödig för att förebygga missbruk, då hyllevaror blefve så väsendtligen gynnade framför bomullsvaror, och den öfverensstämde äfven med det sätt, hvarpå blandning af ull och bomull i väfda tyger faktiskt försigginge.

I nu omhandlade del finna sig Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen föranlåtna uttala en från norska regeringen skiljaktig mening. Såsom ofvan är antydt, anse embetsverken mellanrikslagstiftningen ega ett högre och viktigare ändamål än det af en uppgörelse, grundad endast på noggrannt afvägande af ömsesidiga in- och utförselskvantiteter, — på beräkning till siffran af den tullintäkt, som af en eller annan i det hela föga betydande varuartikel må kunna antingen förväntas ingå eller antagas skola uteblifva, allt under förhållanden som i ett visst tidsmoment, nemligen det närvarande, äro för handen. Fast heldre lärer vid ordnandet af denna lagstiftning, för hvars lämpande efter industriens och transportmedlens städse vexlande beskaffenhet hinder af en undantagsvis stor formel svårighet möta, blicken böra sträckas längre än till hvad som kan synas utgöra stundens kraf, så att, visserligen med aktgifvande äfven derpå, likväl den inbördes samfärdselns anspråk på ökade lättnader lemnas synnerlig uppmärksamhet.

Den öfvervigt Sverige för tillfället innehar i tillverkningen af bomullsvaror eger i öfrigt ingalunda sin grund i någon omständighet, som för detta rike är egendomlig, utan bör denna industri, såsom grundad på ett råämne, hvilket äfven för Norge är af utländskt ursprung, icke vara mera främmande för detta land, ja till och med kunna mera ostördt utveckla sig der än i Sverige, hvarest flera andra näringar otvifvelaktigt intaga ett mera framstående run, förmämligast dess jordbruks- och bergshandteringar, hvilka företrädesvis påkalla anlitaandet af landets arbetskrafter och kapitaltillgångar, och för hvilka, uppenbarligen mera naturliga, näringar för Sverige bomullsvaruindustrien derföre möjligen kan komma att i den mån stå tillbaka, att den — efter det af norska regeringen redan anförda mycket talande exemplet af yllevaru-, likasom äfven den sedermera omförmälda linne- och hampväfnadsindustrien — snart nog i Norge må hinna till den höjd att kunna uppträda i lyckad täflan med den svenska.

Ehvad emellertid någon sådan förändring må inträffa eller icke, och hvarom embetsverken naturligtvis icke kunna eller vilja äfventyra någon förutsägelse, hålla de emellertid före att de af norska regeringen till stöd för ett olika tullbehandlingssätt af ylle- och bomullsvaror abe-

ropade tullintägtsbelopp, äfven om de kunde antagas för framtiden förblifvande, böra finnas vara af så begränsade dimensioner, att de ej kunna rättfärdiga en sådan skilnad i förmåner, och hemställer derföre Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen att Eders Kongl. Maj:t täcktes godkänna embetsverkens från norska regeringens härutinnan afvikande mening, nemligen att alla slags i Sverige eller Norge tillverkade bomullsvaror böra, lika med yllevaror, få såväl land- som sjövägen tullfritt från ena till andra riket införas.

Den omedelbara följden häraf blefve ock, att särskild bestämning i afseende på väfnader, som bestode af blandning utaf ull och bomull, gjordes obehöflig; Och då mången anledning till missförstånd i tillämpningen genom den äfven dessa slags väfnader tillkommande tullfriheten skulle undvikas, ega embetsverken deruti ett ytterligare stöd för sin nyssberörda hemställan om beviljandet för bomullsvaror i allmänhet af sådan afgiftsfrihet.

Ät 1 § i bilagda lagförändringsförslag har gifvits en härmed öfverensstämmande från det af norska regeringen afgifna förslaget skiljaktig lydelse.

2.

Genom Kongl. kungörelsen den 25 Februari 1843 är stadgadt, att transporten af produkter och varor öfver Idefjorden öster om Svinesund, antingen i pråmar eller i båtar under tvänne kommerslästers drägtighet eller om vintern öfver isen, skall, med hänsigt till tullväsendet, anses såsom om varorna vore landvägen in- eller utförda. För att förekomma det denna ursprungligen till förmån för den närmast Idefjorden på svenska sidan bosatta befolkning medgifna lättnad blefve missbrukad, föreslog redan den år 1845 för ordnande å nyo af mellanrikslagstiftningen nedsatta komité det tillägg till berörda stadgande, att varor, som sjöledes fördes till Svinesund eller till de öster derom belägna stränderna af Idefjorden, icke, äfven om de, efter att hafva blifvit utlossade ur fartyget, öfverfördes till det andra riket, antingen i färja, pråm eller båt, eller om vintern öfver isen, finge betraktas såsom landvägen införda, likasom icke heller varor, som från det ena riket på någotdera af nyssnämnda sätt fördes öfver omförmälda färjeställe eller fjord öster om Svinesund till det andra rikets strand och derifrån sjöledes fraktades vidare, skulle få betraktas som landvägen införda. Äfven den år 1855 nedsatta komité upptog det af den förra komitéen i dess 1846 afgifna författningsförslag intagna nya stadgande härom, endast med tillfo-

gande i lagparagrafens slut af ordet »omedelbart», hvarmed komiterade ville uttrycka »utan mellankomst af landväga transport», och hvarigenom den senare delen af samma paragraf kom att lyda sålunda:

— — — — »Ej heller skola de varor, som från det ena riket, antingen i färja, pråm eller båt, eller om vintern öfver isen, föras öfver nämnde färjeställe eller fjord öster om Svinesund till det andra rikets strand, för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare, betraktas såsom landvägen införda».

De senare årens erfarenhet hade nogsamt visat, att den ifrågasvarande författningen, emot hvad med den afsetts, tjenat till öppnande af en anseelig och som det syntes år efter år tilltagande trafik, vid hvilken ock tillginge alldeles så, som bemälda komitéer tänkt sig det omförmälda stadgandet kunna missbrukas, nemligen, att varorna sjöledes fördes till stranden af Idefjorden, — på norska sidan Fredrikshall och på den svenska Mossviken — der de inlastades i den pråm eller båt, hvarmed transporten verkställdes till den andra stranden af fjorden, och der varorna, för så vidt de icke derstädes skulle upplossas och föras i land, åter inlastades i ett fartyg för att fraktas vidare. Genom ömsesidiga beslut, kungjorda medelst skrivelser af Norska Regeringens Finans- och Tulldepartement den 10 Juni 1861 samt af Generaltullstyrelsen under den 2 Oktober samma år, hade visserligen föreskrifvits, att varor, som blifvit förda sjöledes till endera sidan af Idefjorden och derifrån i transportpråmar eller i båtar under två kommerslästers drägtighet öfverfördes till den andra sidan, skulle, för att få anses såsom dit landvägen införda, hafva varit upplagda på den förra sidans strand; men denna föreskrift hade man efterkommit på det sätt, att varorna under omlastningen i pråm eller båt från det fartyg, hvarmed de ankommit till Fredrikshall eller Mossviken, blifvit förda öfver en brygga.

Med omförmälände häraf och efter att hafva i siffror angifvit omfånget af denna trafik i förhållande till omsättningen på det hela emellan de förenade rikena under de senare åren m. m., och till hvilka uppgifter embetsverken underdånigst hänvisa, har norska regeringen ansett sig böra, till förebyggande ej mindre af den förlust af tullintäkt, som för begge rikena härigenom uppstode, utan att motsvarande lättnad uppkomme för konsumenterna, hvilka finge vidkännas de med lossning och omlastning samt med omvägen och fraktandet öfver Idefjorden förbundne kostnader — än äfven af det kringgående af ett gifvet lagbud, som icke kunde annat än verka till försvagande af den aktning som deråt borde egnas, göra hemställan om antagande af ett med det af 1855 års komité afgifna och af Eders Kongl. Maj:t redan för 1856—1858 årens svenska

Riksdag samt 1857 års norska Storting genom nådiga propositioner framlagda förslag öfverensstämmande stadgande om vilkoren för ifrågasvarande trafik.

3.

Den omständigheten att man genom nyssberörda förändringsförslag grepe in uti faktiskt bestående förhållanden, hvilka utbildat sig på grundvalen af gällande lagstiftning och vid hvilka antagligen ganska betydande intressen voro fästade, ansåge emellertid norska regeringen utgöra en invändning mot samma förslag af stor vikt, så vida man nemligen fortfarande ville bibehålla de bestämmelser oförändrade, enligt hvilka skilnad i tullbehandlingen af en och samma vara egde rum allt efter som den fördes landvägen eller sjöledes från det ena riket till det andra. Denna skilnad trodde likvisst bemälde regering kunna för vissa viktigare artiklar upphöra, nemligen för sådana som, jemte det att de uppoffringar, som i finansielt eller annat hänseende gjordes för att sålunda befrämja en lifligare samfärdsel mellan rikena, icke fölle allt för olika på ettdera af dessa, hittills fått, fastän de i sjelfva verket fraktats sjöledes, likväl medelst anlåtande af den väg öfver Idefjorden som det vore meningen att stänga, i någon större mån åtnjuta de tullförmåner, som allena varit tillämnade den landväga trafiken.

Dessa varor, för hvilka norska regeringen i följd häraf föreslagit tullfrihet äfven vid sjöväga transport, voro: linne- och hampväfnader af alla slag, papper och papperstapeter, stearinljus och talgljus samt i sammanhang dermed äfven stearin och talg, jernvaror alla slag samt hudar och skinn. — Visserligen hade äfven hvetemjöl utgjort föremål för en icke obetydlig införsel landvägen från Sverige till Norge, nemligen omkring en sjundedel af Norges hela årliga import af denna vara, och hvilken införsel antagligen nästan uteslutande gått öfver Idefjorden. Mot medgifvande äfven för denna artikel af tullfrihet vid sjöväga införsel mötte dock betänklighet deraf, att icke blott råämnets, hvete, utan spannmål i allmänhet droge inkommande tull i Norge, och förunnandet af tullfrihet för sjöledes infördt hvetemjöl borde sålunda följdriktigt leda till inrymmandet af lika afgiftsfrihet för allt slags spannmål, men frågan finge derigenom en omfattning, som icke stode i skäligt förhållande till det jämförelsevis obetydliga intresse, hvilket vore förenadt med införseln af hvetemjöl öfver Idefjorden, enär den halfva tull som dervid besparades icke utgjorde mer än 1,120 speciedaler.

Ingalunda såsom vederlag för ett genom gällande föreskrifters kringgående inrotadt missbruk, mot hvars stärfjande Kommers-kollegium och

General tullstyrelsen för sin del visst icke anse någon betänklighet möta deraf, att det, såsom icke varande i bokstaflig strid med sagda föreskrifter, utgör ett på grund af dem tillkommet för närvarande faktiskt bestående förhållande, hvarvid fleres fördel och intresse må vara fästadt, utan såsom innefattande för begge länderna tvifvelsutän på det hela båtande samt derföre i och för sig önskvärda lättnader i mellanriks- trafik, anse embetsverken tullfrihet för den sjöväga rörelsen i hvad den omfattar varor af svensk eller norsk produktion böra megifvas. Dervid förtjenar äfven synnerlig uppmärksamhet att, såsom känt och ofvanför redan erinradt är, egentliga, om också icke enda, anledningen till den från början stadgade olikheten i tullbehandling af varor som mellan begge rikena föras land- och sjövägen, varit den, att de varupartier, som kunde antagas skola landvägen inkomma från ena landet till det andra, skulle, i följd af landtransportens besvärlighet och dyrhet, blifva så obetydliga, att den tullfrihet varorna dervid åtnjöte, också komme att för tullintägten blifva utan betydelse — men att, såsom äfven förut är anfördt, detta förhållande genom jernvägsanläggningar och åstadkomna inre sjökommunikationer i den mån förändrats, att den landväga varuförseln kan uppträda i täflan med den sjöväga, så att äfven befaras må att, om tullpliktigheten vid den senare bibehålles, den förra skall tillegna sig de förenade rikenas hufvudsakligaste om ej hela inbördes varuomsättning, och det ändamål som med berörda skiljaktighet afsetts således komma att i det närmaste förfelas.

Under sådana omständigheter och då, utom de af norska regeringen till tullfrihet vid sjöväga transport föreslagne på Idefjorden hittills fraktade viktigare artiklar, flera andra, såsom de i bemälda regerings utlåtande likaledes omförmälda varuslag, nemligen oäkta porslin, smör, såpa, ägg, äro af större betydenhet och derföre böra vara till enahanda förmån berättigade; så och enär giltig grund ännu mindre kan förefinnas att derifrån utesluta dessa, som äro af underordnad vigt, synes ock tullfrihet vid sjöväga försling böra utsträckas till varor af svensk eller norsk afvel eller tillverkning i allmänhet, med undantag naturligtvis för dem, som äfven vid landväga försling, efter hvad här ofvan blifvit föreslaget, skola vara tull underkastade.

Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen hafva emellertid härvid icke förbisett angelägenheten för Norge, som af inkommande tullen å spanmål heintar en icke oväsentlig statsinkomst, att kunna den fortfarande påräkna äfven för hvad af denna vara må sjöledes dit ankomna från Sverige, och hvari någon särdeles minskning icke heller torde föranledas genom de nya landväga kommunikationerna, eftersom sjövägen är den närmaste

eller billigaste från de svenska landskap, hvilkas spanmålsproduktion kan medgifva afsättning på utlandet och Norge; och derest i följd häraf tullpligtighetens bibehållande för spanmål samt produkter deraf i mjöl och gryn skulle å norsk sida fortfarande så ovillkorligen fordras, att hela frågans bringande till en lycklig lösning berodde på ett tillmötesgående härutinnan, anse embetsverken sakens vigt i öfrigt kräfva den eftergift å svensk sida, att undantag äfven må göras för sistberörda varor vid sjöväga transport mellan begge rikena och dessa varor således komma att, der tull är desamma åsatt, fortfarande vidkännas half sådan afgift.

Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen finna sig, under förutsättning att en sådan allmännare tullfrihet vid sjöväga varuförsändningar varder medgifven, böra tillstyrka bifall å de af norska regeringen antagna förändrade villkoren för tullfrihet vid varuforsling å Idefjorden; och komma embetsverken att, i sammanhang med frågan om villkoren för tillgodonjutande i tullbehandlingshänseende af särskilda förmåner för varor, som fraktas i svenska eller norska fartyg, affatta sitt förslag till lydelse af det härutinnan erforderliga lagstadgande.

4.

Genom 8 § i 1825 års mellaunrikslag är medgifvet, att vid resor öfver gränsen från ena till andra riket tullfritt må medföras af utländska till införsel tillåtna, äfvensom svenska eller norska tull underkastade varor, mindre partier, nemligen af *arrack* en halfankare eller 20 buteljer, *band*, af alla slag, tillsammans 100 alnar, *bomull* 25 skålpund, *kaffe* 25 skålpund, *garn*, af alla slag, tillsammans 25 skålpund, *risgryn* 25 skålpund, *salt* 3 tunnor, *socker* 50 skålpund, *tobak* 25 skålpund, *tråd*, af alla slag, tillsammans 10 skålpund, *vin*, af alla slag, tillsammans en halfankare eller 20 buteljer, *väfnader*, af alla slag, tillsammans 30 alnar, samt af hvarje annan varuartikel till ett värde af tio riksdaler silfverspecie.

Under erkännande af det principiellt riktiga i detta medgifvande för gränsboarne att, utan behof af förpassning, kunna fritt från tull och från de i fråga om smärre partier särdeles betungande formaliteterna i och för dess utgörande förse sig från grannriket med nödvändiga förbrukningsartiklar till en myckenhet, som endast kunde tillfredsställande fylla tillfälligt eget behof, och hvarigenom frestelse till smuggleri och deraf härflytande demoralisation afböjdes, har norska regeringen tillika erinrat, hurusom den nämnda tullfriheten, hvilken så länge den begagnades inom gränserna af hvad med densamma varit afsedt, svårligen kunde föranleda införsel af så betydliga varuquantiteter, att någotderas

af rikenas tullintäkt derigenom lede någon afsevärd minskning, emellertid i följd af den höga afgift, som i senare tider blifvit lagd på vissa varuartiklar, i förening med den lättade kommunikationen öfver gränsen, börjat i åtskilliga riktningar missbrukas, i det att det befunnits vara lönande att göra resor öfver gränsen allenast i afsigt att återföra varor i tillåten myckenhet, samt deruti funnit anledning att i berörda paragraf föreslå jemkningar i ett och annat hänseende.

Särskildt förekomme härvid, att i afseende å artikeln bränvin paragrafen blifvit olika tolkad och tillämpad i Sverige och Norge. Enligt en den 11 September 1866 utaf norska regeringens Finans- och Tulldepartement Tullkammaren i Kongsvinger meddelad föreskrift finge nemligen icke vid resor öfver gränsen tullfritt medföras annat slag eller större myckenhet af spritvaror eller deraf tillagad dryck, än halfankare eller 20 buteljer arrack. Denna föreskrift hade Departementet grundat derpå, att sädes- och drufbränvin samt deraf tillverkade likörer, äfvensom rum och genever icke vid mellanrikslagens tillkomst hörde till de utländska tillåtna varusorter, som i mindre qvantiteter kunde tullfritt införas från Sverige, samt att undantagen i merberörda 8 § från tullpliktighet icke, såsom utgörande kontraktsmässiga stadganden gent emot Sverige, kunde utvidgas eller inskränkas hvarken genom senare från det ena landets sida vidtagna lagbestämmelser om upphäfvande af gällande förbud, på sätt som i afseende å införsel i allmänhet af bränvin skett, eller genom nytt förbud mot någon varus införsel, om sådant blefve utfärdadt, hvadan bestämmelsen i 8 § icke skulle kunna få tolkas såsom omfattande andra eller flera varor än dem, hvilka den vid tiden för sitt emanerande omfattade.

Häraf blefve således en följd, att, med undantag för den i paragrafen uttryckligen nämnda qvantitet af arrack, förpassning, lika som för tullpliktiga varor i allmänhet vore bestämdt, borde vid landväga införsel af allt annat slags bränvin vara detta, äfven om det icke uppginge till högre värde än tio speciedaler eller riksdaler silfverspecie, följaktig; men hvilken åsigt deremot, enligt ofvanomförmälda, af svenska Tullverkets Advokatfiskal gjorda framställning, i Sverige icke gjort sig gällande.

För sin del ansåge norska regeringen att, med afseende å denna varus höga beskattning i begge rikena och derpå beroende stora finansiela vigt, under det att lättnad i handel och omsättning dermed svårigen kunde räknas till de ändamål, som borde med finansiela uphoffringar befrämjas, den ifrågavarande rättigheten till tullfri införsel enligt mellanrikslagens

mellanrikslagens 8 § af varor i vissa mindre partier alls icke borde gälla något slag af bränvin.

Till arten om icke till omfånget vore förhållandet enahanda med spelkort, för hvilken varuartikel norska regeringen derföre föreslagit lika bestämmelse som för bränvin.

Angående öfriga varor hade, så vidt känt vore, väsendtligare missbruk egt rum endast med öl och i ringare mån med malt, äfvensom med tobak. Då de begge förra, hvilka utgjorde föremål för införsel till Norge från Sverige, visat sig kunna inkomma, ölet sedan någon längre och maltet på en senare tid, i den myckenhet, att dermed bedrifves handel, samt tobaksfabrikater på samma sätt från upplag nära gränsen i handelsafsigt påfördes Sverige från Norge utaf ofta på jernbanan fram- och återresande personer, trodde norska regeringen, som icke ansåge nödvändigt att alldeles undantaga äfven dessa varor från tullfrihet då de af resande medfördes, angelägenheten likväl fordra att nuvarande kvantitetsbestämmelser, för öl och malt af 10 Speciedalers värde, samt tobak af 25 skålpund, skäligen borde nedsättas, för öl i likhet med hvad som vore bestämdt för vin till $\frac{1}{2}$ ankare eller 20 buteljer, för malt till $\frac{1}{2}$ tunna samt för tobak till 10 skålpund.

Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen få i anledning häraf till en början anföra, att de icke kunna dela den mening, som på norsk sida göres gällande derutinnan, att medgifvandet i slutet af mellanrikslagens 8 § utaf förpassnings- och tullfrihet för hvarje annan varuartikel än som förut uppräknats, då den inskränkte sig till ett värde af 10 riksdaler silverspecie, icke skulle afse andra eller flera sådana varor än som voro tillåtna vid det tillfälle, då författningen utkom. Den allmänna äfven af norska regeringen till sin princip godkända afsigten med lagstadgandet är, att gränsboerne vid samfärdseln sig imellan skulle obehindrade af alla formaliteter och omgångar för varors tullbehandling få vid resor öfver gränsen medhafva hvad för deras eget förbrukningsbehof kunde för tillfället erfordras, men då detta behof må vara lika stort af en förr till införsel förbjuden som af en tillförene dervid tullpliktig eller äfven i allmänhet tullfri vara, så skulle, efter den norska tolkningen, ändamålet af lättnad för gränsboerne vid behofvets fyllande helt och hållet förfelas med hänsigt till förut förbudna varor, hvilket likväl icke bör hafva kunnat vara lagstiftarnes mening. Följdriktigt tillämpad komme, såsom ock å norska sidan antaget är, den i Norge hyllade åsigten att leda dertill, att varor, som möjligen framdeles blefve till införsel i allmänhet förbudna, icke dessmindre kunde inom stadgad kvantitet få af resande så-

väl oförpassade och afgiftsfritt medföras, som ock fortfarande, utan äfventyr af konfiskation, innehafvas, men icke heller och ännu mindre detta lära lagstiftarne kunnat hafva åsyftat.

Det måste nemligen antagas att dessa icke i den medgifna lättanden velat göra annan inskränkning, utöfver vilkoret af frånvaro af förbud vid införselstillfället, än som var nödig till förekommande att varor blefve i handelsafsigt införda utan erläggande af tull. Korrektivet deremot nedlade man i kvantitetsbestämmelserna, och så vidt dessa äro så afpassade att det nyssnämnda ändamålet derigenom vinnes, blir äfven i afseende å tullintågterna likgiltigt, om den införda varan i ena landet eller i begge rikena tillförene varit till införsel förbjuden eller lofgifven. Jemväl om frågan skärskådas ur synpunkten af ett kontrakt, hålla embetsverken före, att mellanrikslagen bör efter sin ordalydelse förstås, och då lärer äfven uttrycket "utländska tillätna" varor böra afse sådana som äro till införsel tillätna å den tid, som är för handen, men icke ensamt dem, som, med andras uteslutande, varit det å den tid som längesedan förgått.

Vidare och likasom Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen sålunda sökt häfda giltigheten af den meningen, att förpassnings- och tullfrihet bör få tillgodonjutas för tillätna, af resande öfver gränsen medförda varor i allmänhet och följaktligen äfven för såväl alla slags spritvaror som spelkort, anse de å en annan sida att kvantiteterna böra strängt och väsendtligen begränsas, d. v. s. för de flesta varor sättas vida lägre än de nuvarande, samt få i sådant afseende underdånigst föreslå, att de må bestämmas, som följer, nemligen: för *spritvaror*, af alla slag, tillsammans (arrack derunder således inbegripen) till $1\frac{1}{2}$ kanna eller 5 buteljer, *band*, af alla slag, tillsammans till 1 skålp., *bomull*, såsom förut, och således förblifvande vid 25 skålp., *kaffe* åter till endast 5 skålp., *garn* af alla slag, tillsammans till 10 skålp., *malt*, såsom af norska regeringen föreslagits, till $\frac{1}{2}$ tunna, närmast motsvarande 3 kubikfot i svenskt mått, *risgryn* till 5 skålp., *salt* såsom hittills 3 tunnor, närmast motsvarande i rundt tal 20 kubikfot svenskt mått, *socker* till allenast 10 skålp., *tobak* till 5 skålp., *tråd* af alla slag, tillsammans till 2 skålp., *vin* af alla slag, tillsammans till $1\frac{1}{2}$ kanna eller 5 buteljer, *väfnader*, af alla slag, tillsammans till 5 skålp. och *öl*, enligt norska regeringens förslag, till $\frac{1}{2}$ ankare eller 20 buteljer, samt att slutligen varde förordnad att icke, såsom hittills, må af *hvarje annan varuartikel* få införas till ett värde af 10 R:dr silfver specie, utan att af *alla andra varuartiklar* tillsammans få medhafvas för ett värde af endast Fem riksdaler silfver specie; — antagande embetsverken att genom sådana begränsningar man, utan att motverka det åsyftade ändamålet, skall lyckas förebygga all fara för missbruk

5.

Med erinran hurusom genom 2 § i förutnämnda Kongl. Förordning af den 12 Juli 1860 vore, likasom förut genom 7 § i 1825 års mellanrikslag, medgifvet att landvägen från det ena riket till det andra införa varor mot half tull när de bevisligen dragit inkommande tull i det rike, hvarifrån de utfördes, och att detta medgifvande i vissa fall, särdeles genom sådan införsel till Sverige af tobaksstjelm, från hvilken de värderikare bladen förut blifvit skiljda, för att i Norge till dyrbarare tobakstillverkningar begagnas, ledt till en betydande förlust för svenska statskassan, och hvilken förlust, beräknad efter medeltalet af de under åren 1865—1869 hit införda qvantiteter och nu 1872 gällande tullsats skulle uppgå till icke mindre än 39,370 R:dr R:mt årligen, har norska regeringen, i betraktande jemväl deraf att detta stadgande antagligen, då tillåtet vore att transito försända utländska oförtullade varor landvägen från ena till andra riket, och så länge mellanrikslagens 8 § egde bestånd, ingalunda kunde få någon synnerlig praktisk betydelse, utan endast tjena till tullbestämmelsernas kringgående, ansett sig böra biträda det förslag, som ofvan omförmälde vid 1868 års svenska riksdag väckta motion i denna del innehölle, nemligen om upphäfvande af berörda stadgande.

Häruti instämma å sin sida äfven Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen.

6.

I afseende å den väckta frågan om förändring i föreskrifterna för begagnandet af den år 1860 medgifna rättigheten till transitovarors försändande landvägen från ena riket till det andra, hvilken rörelse icke kommit till någon allmännare utöfning, enär den förhindrades af de såsom vilkor därför stadgade kontrollätgärder, nemligen att varorna före afsändningen skulle i det land, dit de från utlandet inkomme, fullständigt undersökas till mängd och beskaffenhet och i förpassning derå sålunda beskrivas, har norska regeringen dels erinrat, att hon redan under nästlidna år, gjort underdånig framställning att sådan undersökning måtte förklaras icke under vissa vilkor böra ega rum i fråga om varor, som på jernväg försändas från det ena riket till det andra, och dels förmält sig anse de bestämmelser angående försändning af tullpligtiga varor, som mellanrikslagstiftningen redan innehölle, nemligen att dessa skulle vara åtföljde af förpassning och deras framkomst bekräftas af vederbörligt intyget derom eller med s. k. ryckattest, böra vara tillräckligt betryggande

för sådana varors försändande äfven å de allmänna landsvägarne emellan de förenade rikena utan någon föregående undersökning, under vilkor allenast att, såsom i Norge vore för sådan landväga transitering inom landet stadgadt, såväl emballagerne funnes så beskaffade, att säker försegling och plombering kunde å dem anbringas, som ock bevis från tullmyndigheten å destinationsorten sedermera företeddes, att varorna framkommit med orubbad försegling.

I öfverensstämmelse dermed har derföre norska regeringen föreslagit liknande stadgande för landväga transitoförsändning af oförtullade varor de begge rikena emellan äfvensom att, i fall sist omförmälda intyg om varornas framkomst i behörigt skick icke blefve aflemnadt, nu i § 12 af Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860 bestämda ansvar för sådan underlåtenhet måtte utbyttas mot böter af 10 till 400 Spdlr för hvarje packe eller kolly att lika fördelas emellan afgångs- och ankomstortens tullkassor.

Ostridigt är, att nu stadgade förfaringsätt, enligt hvilket varupackor, som skola landvägen sändas transito från ena till andra riket, måste på afsändningsstället öppnas och till innehållet mätas, vägas eller räknas, samt derefter åter inpackas, icke allenast föranleder hvarjehanda kostnader, utan jemväl lemnar rum för äfventyret att ömtåligare varor dervid kunna blifva skadade. Sådant allt har ock, efter hvad erfarenheten visat, hittills förhindrat denna rörelses utveckling; och då Kommers-kollegium och Generaltullstyrelsen, hvilkas härförinnan yttrade mening att för transitoförsändningar öfver riksgränsen med jernbantåg andra föreskrifter icke borde vara erforderliga än de som hvardera riket för sig må för dylika försändningar inom eget område bestämma, sedermera i fråga om dylika transitoförsändningar på nordvestra stamjernbanan vunnit Eders Kongl. Maj:ts godkännande, jemväl för sin del anse tillräckligt betryggande kontroller kunna vinnas derigenom, dels att hvarje varukolly till nummer, märke, kubikinnehåll och vikt noga angifves och kontrolleras hos tullmyndigheten i afgångsorten samt der förseglas, plomberas och förpassas, och dels att, såsom af norska regeringen äfven är föreslaget, varutransportens framkomst i oförändradt skick å samma ställe styrkes inom viss tid med bevis från tullmyndigheten i destinationsorten; hvarföre ock embetsverken tillstyrka att, med stadgande af dessa kontroller, föreskriften om varans undersökning må upphävas.

Ansvarret för underlåtenhet att fullgöra bevisningen om varans framkomst tro embetsverken, i olikhet med norska regeringen, icke lämpligen böra utsättas i böter med den särdeles stora latitud utan närmare angifven grund för straffmåttets bestämmande, som bemälda regering föreslagit utan hellre bibehållas vid de påföljder, som i § 12 af 1860 års förordning

äro stadgade, för de fall, att varans beskaffenhet och kvantitet kunnat tillförlitligen ådagaläggas, men för alla andra fall bestämmas till ett visst, i förhållande till hvarje varukollys bruttovigt samt med hänsigt till den högsta tullavgift som i någotdera riket finnes stadgad, afpassadt bötesbelopp. Den omständigheten, att en oförtullad utländsk vara vid transitoförsändning icke blifvit å afsändningsorten närmare undersökt, utesluter nemligen icke möjligheten att sedermera kontrollera varans beskaffenhet och mängd. I många fall angifver redan den yttre behandlingen af ett kolly, som vid plomberingen eger rum, varans beskaffenhet och tarans vigt; och i de flesta fall måste dessutom afsändaren förutsättas kunna medelst faktura och andra bevis ådagalägga ett förkommet varukollys verkliga innehåll. Stadgas, för de fall att fullständig upplysning om innehållet af ett förekommet varukolly icke blifver åstadkommen, så höga böter, att de icke tillåta någon möjlighet för varuafsändaren att bereda sig vinst på tullavgiftens underhållande, så ligger deri en tillräcklig maning för afsändaren att om godsets beskaffenhet och mängd förebringa all erforderlig bevisning, hvarigenom han kan fria sig från en straffpåföljd, hvilken enligt norska regeringens förslag kunde för ett ouppsåtligt fel blifva allt för hård.

Ett i öfverensstämmelse med dessa åsikter affattadt stadgande hafva embetsverken i det bilagda förändringsförslaget intagit under § 5.

7.

Med förmålan att 1855 års komité föreslagit att vid land- eller sjöväga utförsel af varor, som tillverkats i det land hvarifrån de utfördes, icke borde medgifvas någon utförselspremie eller återbetalning af erlagd tull (drawback) för de till varornas förarbetande använda utländska råämnen, har norska regeringen yttrat, att den äfven å sin sida nu lika som tillföre funne ändamålsenligheten af ett undantag från rätt till drawback för sådana svenska eller norska varor, som vid införseln till det andra riket finge åtnjuta tullindring, vara uppenbar, hvarföre bemälda regering ock i 8 § af sitt afgifna lagförändringsförslag intagit en bestämmelse, som motsvarade förenämnda komiténs tidigare förslag, likväl med den af sakens natur påkallade begränsning, att drawback kunde ega rum vid utförsel af varor, som droge full införselstull, på sätt i afseende på raffineradt socker i begge rikena (i Sverige dock endast vid sjöväga utförsel deraf) redan funnes stadgadt.

Helt och hållet instämmande i denna af norska regeringen uttalade mening, tillåta sig embetsverken dock hemställa, att stadgandet härom

må gifvas den omfattade lydelse, att hinder deraf icke må anses kunna uppstå för beviljande af återbetalning äfven af erlagda accisafgifter för svenska eller norska varor, hvilka vid införsel från det ena till det andra landet draga full införselstull; och hafva embetsverken i enlighet härmed affattat 7 § i sitt bilagda författningsförslag.

8.

I fråga om villkoren därför, att svensk eller norsk undersåte tillhöriga fartyg skola inom det andra riket få tillgodonjuta de med hänsigt till skepps- och varuafgifter svenska och norska fartyg medgifna förmåner, har norska regeringen i sitt lagförändringsförslag under § 9 upptagit det af både 1845 och 1855 årens komitéer framställda förslag att i sådant afseende endast skulle erfordras, att fartygen vore försedda med sådana handlingar, som i hvartera riket vore föreskrifna för bestyrkande af deras nationalitet. Följden häraf blefve den, att till ursprunget främmande fartyg, som i Sverige eller Norge vunnit naturalisation efter den 24 Maj 1825, komme att äfven i afseende å varuafgifter blifva likställda med fartyg, som i Sverige eller Norge vore bygda eller före berörda tidsmoment naturaliserade. Hvad skeppsafgifterna i Sverige anginge, hade en dertill ledande föreskrift redan meddelats genom Kongl. Kungörelsen den 4 Maj 1852. I Norge åter hade under hela den sedan 1814 förflutna tid alla fartyg, som i Sverige blifvit naturaliserade, lika väl som fartyg, hvilka vore bygda i Sverige, fått komma i åtnjutande af den i mellanrikslagen bestämda nedsättning uti såväl skepps- som varuafgifter.

I enlighet härmed innehölle 6 § af norska regeringens lagförändringsförslag föreskrift att den genom mellanrikslagens 31 § stadgade nedsättning till hälften af införselstullen för vissa varor framdeles skulle under i öfrigt bestämda villkor städse ega rum när införseln försigginge i svenskt eller norskt fartyg, likasom äfven den fullständiga tullfrihet för vissa varor vid sjöväga transport, som i det föregående är omförmäld, föreslagits att under enahanda omständigheter inträda.

Med åberopande af hvad Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen här ofvan under N:o 3 hemställt och föreslagit i fråga om tullfrihet äfven vid införsel sjöledes för varor i allmänhet af svensk eller norsk afvel eller tillverkning, utan andra undantag än för de varor, som vid landväga forsling ansetts böra draga hel tull, och på sin höjd äfven spanmål och spanmålsprodukter i mjöl och gryn, som i sådant fall borde vidkännas half tull, få embetsverken biträda norska regeringens framställning på det sätt som 6 § af deras förslag till förändrad lydelse af

mellanrikslagens 31 § utvisar, och i hvilken förändringsförslagets 6 § embetsverken äfven inrymt den i 7 § af norska regeringens lagförslag intagna föreskrift om tullbehandlingen af de i 1 § uppräknade varor när de sjöledes införas.

Under anförande att 1855 års komité ytterligare föreslagit upphäfvande af det förbud för det ena rikets fartyg att segla för frakt emellan det andra rikets hamnar, hvilket innefattades i mellanrikslagens 28 §, ansåge norska regeringen denna fråga hafva på den senare tiden erhållit en mot förr väsendtligen förändrad ställning, och rätt till kustfart nu icke längre kunna betraktas som en förmån af den särskilda beskaffenhet, att aftalet derom borde hafva plats i mellanrikslagen. Sådan fraktfartsrätt hade nemligen både i Sverige och Norge redan under en längre följd af år förunnats en hvar sjöfarande nation som varit villig att medgifva reciprocitet, utan att något annat vederlag fordrats, och i Norge vore numera genom lag af den 17 Juni 1869 främmande fartyg i allmänhet och utan något vilkor af reciprocitet medgifvet att, lika med inhemska, föra varor, intagna på en inländsk ort, till annan plats i landet, derest icke Konungen förordnade att någon viss främmande nations fartyg ej finge af denna tillåtelse sig begagna; och enär dylik inskränkning hittills icke skett, tillkomme följaktligen denna rätt äfven svenska fartyg. Då Norge således å sin sida redan vidtagit sådant förfogande, som upphäfvandet af 28 § i mellanrikslagen skulle innebära, och dervid jemväl uppfyllt de vilkor, under hvilka andra länder plägade medgifvas rätt till kustfart i Sverige, antoge norska regeringen något vidare icke vara att å norsk sida i denna angelägenhet åtgöra, hvarföre icke heller bemälda regering i sitt lagförändringsförslag intagit någon bestämmelse i afseende å kustfarten, utan trodde förbudet för dess idkande i Sverige af norrmän lämpligen kunna upphävas genom dertill ledande åtgärd allena å Sveriges sida.

Emellertid gifve erfarenheten i öfrigt vid handen att norska fartyg i Sverige, såsom följd deraf att de der icke egde rätt till kustfart, äfven i ett annat hänseende vore underkastade en mindre gynsam behandling än svenska och sådana främmande nationers fartyg som af denna förmån vore i åtnjutande, nemligen vid utgörandet af lotsafgifter. I Sverige hade i det afseendet blifvit stadgadt, att fartyg, tillhörande nationer, som icke medgifvits rättighet till kustfart i Sverige, vore pligtige att taga lots både när de ankomme från eller afginge till utländsk ort och när de ginge från en Svensk hamn till en annan. Svenska och främmande till kustfart berättigade nationers fartyg åläge deremot endast att taga lots när de komme ifrån eller ginge till utlandet, och i fall, då lots

af dem begagnades på resor emellan inrikes orter, skulle de erlægga allenast half lotsafgift.

Den ogynnsammare ställning som norska fartyg sålunda i detta hänseende intoge i farten på Sverige, syntes norska regeringen vara mindre väl öfverensstämmande med tanken om icke med uttrycken i den gällande mellanrikslagstiftningen, hvarföre bemälda regering ansåge detta missförhållande böra under alla omständigheter afhjelpas och har i sådant afseende genom 9 § i sitt lagförändringsförslag gifvit en för ändamålet förändrad lydelse åt mellanrikslagens 25 §.

Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen hafva redan tillföre, lika med norska regeringen, uttalat sin mening om oförenligheten med närvarande tidsförhållanden af det i mellanrikslagens 28 § stadgade förbud för det ena rikets fartyg att segla för frakt emellan det andra rikets hamnar. I olikhet med bemälda regering anse embetsverken emellertid frågan om tillåtelse dertill, hvilken, oberoende deraf att allmän sådan seglationsfrihet utan afseende på reciprocitet redan blifvit i Norge medgifven — ett medgifvande hvilket när som helst kan delvis eller i sin helhet återtagas — ostridigt afser ömsesidiga rättigheter, lämpligast böra vara föremål för bestämning i en inbördes afslutad sjöfartstraktat och aftalet derom följaktligen inrymmas i den afhandling mellan de förenade rikena eller mellanrikslagen, som i detta afseende för dem utgör en sjöfartstraktat. Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen hafva förden skull, i oskiljaktigt sammanhang med öfriga till lättnad för samfärdseln emellan de förenade rikena nu föreslagna förändringar i mellanrikslagen, ansett sig böra hemställa, att förberörda 28 § må upphävas och i stället antagas under § 9 ett stadgande om rättighet för det ena rikets fartyg att segla för frakt emellan det andra rikets hamnar, affattadt i öfverensstämmelse med hvad 1855 års komité föreslagit.

Ehuru af en sådan förändring skulle följa, att norska fartyg äfven i fråga om lotsafgifter komme i åtnjutande af samma förmåner som svenska fartyg, hafva likväl embetsverken tillika ansett sig kunna biträda norska regeringens förslag till förändrad lydelse i detta syfte af 25 § i mellanrikslagen, hvilken, så väl som den 26, sålunda skulle komma att utbytas mot 9 § i norska regeringens samt motsvarande 8 § i embetsverkens förändringsförslag, åt hvilken paragraf embetsverken i öfrigt gifvit den af 1855 års komité antagna redaktion.

Slutligen har norska regeringen yttrat sig öfver de delar af oftanämnda, vid 1868 års riksdag väckta motion, som afse borttagandet af all utförselstull så väl för varor, som utskeppas från det ena riket till det andra, som för varor, hvilka äro producerade i det ena riket och utföras från det andra rikets hamnar.

Då i Sverige någon vara icke vore med utförselstull belagd, kunde följaktligen begge dessa förslag få tillämpning endast i afseende på Norge. Intetdera ansåge norska regeringen sig kunna biträda, det förra derföre att utförselstullen vore af en icke ringa fiskalisk betydelse, hvarjemte ingalunda kunde antagas, att borttagandet af denna afgift, hvilken i fråga om varor, som i någon betydligare mån utgjorde föremål för införsel till Sverige från Norge, nemligen fiskvaror, icke vore hög, skulle öfva något märkbart inflytande på handelns loflighet. Trävarutullen åter vore utan någon betydelse för den verkliga bona-fide-trafiken mellan rikena, men befaras kunde, att dess afskaffande för trävaror, hvilka angåfves vara destinerade till Sverige, skulle framkalla försök till missbruk sålunda, att trävarulaster, som i verkligheten voro bestämda till andra länder, först fördes till Sverige, för att derifrån fraktas vidare till bestämmelseorten.

Förslaget att utförselstull icke heller skulle utgöras för varor, som vore producerade i det ena landet och utfördes från det andra landets hamnar, egde betydelse endast med hänsigt till svensk trävarulast, som utfördes från norsk hamn. I de fall, då varan fördes öfver gränsen på jernbana, njöte den redan frihet från utförselstull vid dess vidare utförande från Norge till utlandet, men om och när den på annat sätt inkomme till Norge, vore det, efter hvad sig visat, icke möjligt att med nöjaktig säkerhet åtskilja den från trävarulast af norskt ursprung.

Vidare, och hvad anginge den ofvan omförmälda framställningen af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län i fråga om tillämpning af 19 § i 1825 års mellanrikslag, har norska regeringen anført, att, då denna paragraf, innehållande att "de i hvardera riket gällande författningar, i afseende på införsel till städerna och försäljning af handtverkerivaror, skola, utan åtskilnad om varorna äro svenska eller norska, iakttagas", redan blifvit upphäfd genom Kongl. förordningen den 12 Juli 1860, så hade dess ordaförstånd icke längre något inflytande på frågan om huruvida de i berörda framställning omnämnda rättigheter tillkomme svenska producenter, utan erfordrades för deras förvärfvande en ny lagbestämmelse; och då vid tidigare förhandlingar i mellanrikslagfrågan den åsigt, hvilken äfven norska regeringen delade, syntes hafva gjort sig gällande, att frågor, hvilka, såsom denna, hörde till handelsrätten, icke lämp-

ligen borde behandlas i förening med de derifrån hufvudsakligen rörande tull- och skeppsfartsförhållanden alldeles skiljaktiga frågor, som utgjorde föremål för 1825 års mellanrikslag och dertill hörande lagstiftning, så, och derest verkligt behof af förändrade lagbestämmelser i detta ämne vore för handen, borde det underkastas särskild behandling, på sätt som i afseende å andra näringslagstiftningsfrågor skett, exempelvis den om tillåtelse för det ena landets sjöfolk att göra resor med det andra landets fartyg.

Kommers-kollegium och General-tullstyrelsen, som med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt så väl rörande den väckta frågan om upphörande af utförselstull för varor, ej mindre då de föras från ena riket till det andra, än då de, i ena riket producerade, utföras från det andras hamnar, som ock i fråga om införsels- och försäljningsrätt i hvarterdera rikets städer af handtverkerivaror, anse sig böra hemställa, att vid hvad norska regeringen härutinnan yttrat må komma att bero, vilja dock dervid hafva uttalat sin åsigt om det önskvärda deri, att ökad frihet i sistberörda hänseende kunde genom särskildt förfogande åstadkommas.

Uti 10 § af sitt lagförändringsförslag har norska regeringen, till likhet med hvad mellanrikslagen för Norge af den 24 Augusti 1827 i dess 36 § innehåller, upptagit ett stadgande, som saknar motsvarighet i 1825 års svenska mellanrikslag, och genom hvilket bestämmes, att de föreslagna förändringarne skulle förblifva gällande så länge som i Sverige finnes motsvarande föreskrifter eller icke annorlunda blefve i Norge genom lag förordnad.

Lika med hvad 1855 års komité i detta afseende yttrat, anse Kommerskollegium och General-tullstyrelsen rikenas ömsesidiga rättighet att genom i laga ordning fattadt beslut frånträda det dem emellan upprättade aftal angående rikenas inbördes handels- och sjöfartsförhållande, böra i den härom gjorda lagstiftning finnas uttryckt. Med komitéen tro embetsverken tillika, att, enligt vanliga förhållandet vid traktatsmässiga öfverenskommelser mellan två riken, hvartill denna lagstiftning torde kunna närmast hänföras, deri bör bestämmas, att det ena rikets beslut att frånträda en sådan öfverenskommelse först efter viss tid, sedan beslutet blifvit fattadt, skall träda i kraft; och likasom bemälda komité ansåg sig böra inleda stadgandena härom med häntydan på det sätt, hvarpå man hoppas, att förändring i rikenas inbördes handels- och sjöfartsförhållanden i verkligheten endast skall komma att tillvägabringas, nemligen genom ny öfverenskommelse mellan begge rikena, hafva Kommerskollegium och General-tullstyrelsen å 10 § i sitt förändringsförslag gifvit sådan lydelse, att de nu föreslagna lagbestämmelserna skulle för-

blifva gällande till dess öfverenskommelse om ändring blefve emellan begge rikena träffad, eller en viss tid, som skäligen icke syntes böra tilltagas kortare än ett år, förflutit efter det annorlunda blifvit i någotdera riket beslutadt.

Remisshandlingarne återgå och Kommers-kollegium samt General-tullstyrelsen framhärda med djupaste vördnad.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste tjänare och undersåter

På Kommers-kollegii vägnar:

L. MANDERSTÖM.

C. F. af Ström.

General-tullstyrelsen:

A. G:SON BENNICH.

A. Brändström.

Erik Ljungstedt.

L. S.

C. A. Titz.

Stockholm den 3 Oktober 1872.

Förslag

till förändrade föreskrifter angående Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart.

§ 1.

I stället för § 5 i Kongl. Förordningen af den 24 Maj 1825 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden skall hädanefter följande bestämmelse vara gällande:

Varor, i Sverige eller Norge alstrade eller tillverkade, må vid införsel landvägen från ena till andra riket vara från tullafgifter fria, med undantag af

    Socker och sockertillverkningar, derunder inbegripet äfven sirap;

    Tobak och tobakstillverkningar;

    Brännvin och sprit, alla slag;

    Öl;

    Malt; samt

    Spelkort;

för hvilka varor, i den mån de uti det rike, dit de införas, äro tullpligtiga, erlägges hel tull.

§ 2.

Det i 2 § af Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860 (innehållande ytterligare och förändrade bestämmelser angående varuförseln landvägen mellan de förenade rikena Sverige och Norge) intagna stadgande, att utländska varor, hvilka bevisligen dragit inkommande tull i det ena riket, kunna derifrån landvägen införas till det andra mot half tull, upphäfves.

§ 3.

I stället för 8 § i 1825 års ofvannämnda mellanrikslag stadgas: Vid resor öfver gränsen från ena till andra riket, må tullfritt medföras af utländska tillättna, äfvensom svenska eller norska, tull underkastade varor mindre partier, nemligen af *spritvaror*, af alla slag, tillsammans 1½ kanna eller 5 buteljer, *band*, af alla slag, tillsammans 1 skålpund, *bomull*.

25 skålpund, *kaffe* 5 skålpund, *garn*, af alla slag, tillsammans 10 skålpund, *malt* 3 kubikfot ($\frac{1}{2}$ norsk tunna), *risgryn* 5 skålpund, *salt* 20 kubikfot (3 norska tunnor), *socker* 10 skålpund, *tobak* 5 skålpund, *tråd*, af alla slag, tillsammans 2 skålpund, *vin*, af alla slag, tillsammans 1 $\frac{1}{2}$ kanna eller 5 buteljer, *väfnader*, af alla slag, tillsammans 5 skålpund, *öl* $\frac{1}{2}$ ankare eller 20 buteljer, samt af *alla andra varuartiklar* tillsammans för ett värde af 5 riksdaler silfver-specie.

§ 4.

Den genom Kongl. Kungörelsen den 25 Februari 1843 meddelade föreskrift, att försändning af varor öfver Idefjorden öster om Svinesund under vissa omständigheter betraktas såsom landväga transport, må icke tillämpas å varor, som sjövägen föras till Svinesund eller till stranden af Idefjorden, öster om Svinesund, om de än utlossas ur fartyget och föras öfver till det andra riket antingen i färja, pråm eller båt, eller om vintern öfver isen, — och icke heller å varor, som från det ena riket antingen i färja, pråm eller båt, eller om vintern öfver isen föras öfver nämnda färjeställe eller fjord öster om Svinesund till det andra rikets strand, för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare.

§ 5.

(innefattande ändring af 12 § m. m. i Kongl. Förordningen
den 12 Juli 1860.)

Vid försändning landvägen af utländska oförtullade varor från transitupplag i det ena riket till det andra, gäller, när transporten sker på jernväg, hvad derom särskildt är eller varder stadgadt. Verkställes försändningen på annat sätt, må den uti Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860 föreskrifna undersökning på afsändningsorten af varornas beskaffenhet och mängd jemväl eftergifvas, derest varorna äro så inpackade, att tullmyndigheten på stället finner sådan plombering och försegling kunna å dem anbringas, att derigenom vinnes full säkerhet att de icke utan plomberingens eller förseglingens skadande kunna förändras eller mot andra varor utbytas. Derest icke inom den i 12 § af nyssberörda Kongl. förordning stadgade tid af tre månader från den å varorna utfärdade förpassningens datum, der föreskrifvet bevis, att en på sådant sätt afsänd och förpassad vara framkommit till destinationsorten med obrutna sigill eller plomber, aflemnas till tullkammaren på afgangsorten, skola, i de fall att den afsända varans beskaffenhet och mängd kunna tillförlitligen

ådagaläggas, de i berörda paragraf bestämda tullavgifter och böter hos förpassningstagaren eller hans löftesmän uttagas och i föreskrifven ordning vederbörande tullkassor tillställas; hvaremot, derest tillförlitlig upplysning om varans beskaffenhet och mängd icke kan åstadkommas, tullkammaren i afsändningsorten har att hos förpassningstagaren eller hans löftesmän uttaga böter till belopp af Fyra Riksdaler för hvarje skålpund utaf det icke behörigen framkomna varukollyts bruttovigt. Af detta bötesbelopp tillfaller den ena hälften tullkassan på afsändningsplatsen och den andra hälften tullkassan på bestämmelseorten.

§ 6.

(ändrande 2 mom. i 31 § af 1825 års mellanrikslag.)

Beträffande rättigheten till varors införsel sjöledes från ena till andra riket samt beräkandet af införselsavgifterna, skola jemväl iakttagas de rörande varors införsel och förtullning dervid i hvardera riket i allmänhet gällande föreskrifter.

Dock må varor, som äro af svensk eller norsk afvel eller tillverkning samt direkte från ena till andra riket i ettdera rikets fartyg införas, utan att fartyget under resan i främmande hamn lossat eller lastat, få tullfritt införas, endast med undantag dels för de här ofvan i § 1 uppräknade varor, hvilka vid införsel sjöledes skola, lika som när de landvägen införas, draga hel tull, och dels för spanmål, malen eller omalen, som, der sådan vara i allmänhet är tullpliktig, skall, när den i förenämnda ordning inkommer, vidkännas half tull.

§ 7.

(Ny bestämmelse.)

Då varor, som äro tillverkade i det ena af de förenade rikena, utföras till det andra riket, må exportpremie ej ega rum, och icke heller återbetalning af erlagd accis eller tull, derest icke varorna höra till dem, som vid införsel i det andra landet draga hel tull.

§ 8.

(Svarande mot och innefattande ändringar i 25 och 26 §§ af 1825 års mellanrikslag.)

Alla svenska fartyg och båtar, öppna eller däckade, af hvad slag och drägtighet som helst, skola i Norge, och likaledes alla norska fartyg

och båtar, öppna eller däckade, af hvad slag och drägtighet som helst, i Sverige behandlas såsom inhemska och åtnjuta alla dermed förenade rättigheter, samt erlägga enahanda afgifter till Kronan, städer och särskilda inrättningar, utan afseende å den ort, inländsk eller utländsk, från eller till hvilken de ankomma eller afgå, vare sig barlastade eller med varor, och ehvad dessa äro inhemska eller utländska.

För tillgodonjutande af dessa och öfriga för varuskeppningen medgifna ömsesidiga förmåner, skola fartygen vara försedda med sådana dokumenter, som genom de i hvarterdera riket gällande författningar äro föreskrifna till bestyrkande af deras nationalitet.

§ 9.

(i stället för mellanrikslagens af år 1825 § 28, som upphäfves.)

Det ena rikets fartyg och båtar må ock inom det andra rikets område idka fraktfart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

§ 10.

(Ny bestämmelse.)

Denna Författning fortfar att ega gällande kraft intill dess begge rikena om förändring deri öfverenskomma, eller ett år förflutit efter det i någotdera riket annorlunda blifvit beslutadt.

äfven i afseende på dem bör vinnas. Sådant är åtminstone det intryck nämnda uppgifter på mig gjort, i det att det synes mig af dem tydligt framgå, att de olägenheter eller möjliga förluster för statskassorna, som kunna uppstå af ett närmande i frisinnad anda och lösgörande af de band gällande mellanrikslagstiftning pålägger samfärdseln och handeln, högst betydligt uppvägas af de fördelar, som deraf böra för båda folken följa. Och på åtgärder, genom hvilka handel och rörelse befrämjas och välståndet ökas, blifva säkert till sist äfven statskassorna icke lidande.

Beträffande nu de särskilda förslagen, så skiljer jag mig från den norska regeringen såväl som från Kollegierna mest i afseende på det formela af frågans behandling, i det jag icke blott anser redan gjorda och nu ifrågasatta förändringar af mellanrikslagen af den 24 Maj 1825 och 4 Augusti 1827 vara så många, att redan deraf en fullständig omarbetning af denna lag påkallas, utan ock vid granskning af de delar i lagen, som skulle kvarstå oförändrade, funnit dem i följd af de förändringar, näringslagstiftningen i öfrigt undergått, till stor del hafva förloirat betydenhet, och förbrytelser mot dem icke längre vara möjliga, så att deras bibehållande icke blott är öfverflödigt utan verkligen missledande.

Innan jag öfvergår till framställning af förslag till en ny förordning, anhåller jag att i den af norska regeringen följda ordning, hvilken äfven af Kollegierna blifvit iakttagen, få genomgå återstående skiljaktigheter mellan yrkanden å ena och medgifvanden å den andra sidan.

Den första och utan tvifvel väsendtligaste af dem rörer frågan om upphäfvande eller bibehållande af den nu bestående tullen på bomullsvaror af svensk eller norsk tillverkning. Jag har så mycket större anledning att i denna fråga dela Kollegiernas åsigt, att bomullsvarorna, i likhet med hvad norska regeringen förutsatt om ylleveror, då den derpå grundat förslag om dessas tullfrihet, skola från och till båda länderna såväl ut- som införas, som jag funnit upphäfvande af tullen lifligt önskas af de största norska fabrikanter af bomullsväfnader; och hafva de sagt mig, att denna mening vore hos egarne af bomullsväfnadsfabriker i Norge allmän. Hvad afseende bör fästas på den förlust af tullinkomst, som genom medgifvande af tullfri införsel af svenska bomullsvaror i Norge kan för norska statskassan uppstå, tillkommer det naturligtvis i främsta rummet den norska regeringen att bedöma, men det förefaller svårt att tro, det denna förlust icke skall utfalla ringa emot den förhöjning uti tullinkomster på det hela, som måste blifva en följd af lifligare rörelse

och större afsättning af norska produkter och fabriksvaror på Sverige. Här i landet skulle säkert en förändring af mellanrikslagen, som icke inbegrepe tullfrihet för bomullsvaror, möta mycket motstånd.

Beträffande dernäst föreskriften, att äfven tullpligtiga varor må i vissa mindre quantiteter få vid resor öfver gränsen tullfritt medföras, så delar jag Kollegiernas åsigt att denna frihet bör få tillgodonjutas för tillåtna varor i allmänhet, men med lämplig begränsning i afseende å quantiteterna af de varor, genom hvilkas införande i större mängd ett kringgående af de respektive ländernas beskattningslagar kan ega rum. Dervid torde dock ett undantag böra ega rum för spelkort, hvilka äro underkastade icke blott tull utan äfven stämpling; hvars eftergifvande i detta fall skulle menligt inverka på tillförlitligheten af berörda kontroll i sin helhet. Men deremot anser jag de inskränkningar, Kollegierna för flera varuartiklar föreslagit, alltför stora och i den strid med befolkningens vanor, att deraf skulle uppstå ett tvång på gränshandeln och en frestelse till tullförsnillningar, som icke skulle motsvaras af de fördelar, hvilka af åtgärden kunde härflyta. Det är fullkomligt rätt att hindra ett uppkommet verkligt missbruk, och jag anser därför allt skäl förefinnas att nedsätta quantiteten af tobak, som får tullfritt införas; dock synes man dervid, i likhet med hvad norska regeringen föreslagit, kunna stanna vid 10 skålpund. Vidare vill jag, i likhet med Kollegierna, nedsätta den tillåtna quantiteten af spritvaror, alla slag, deribland bränvin, till 5 buteljer eller 1½ kanna; men deremot anser jag af Kollegierna föreslagna nedsättningar för garn, kaffe, risgryn, tråd och vin icke vara af behof påkallade och nedsättningen för socker, deraf nu 50 skålpund må tullfritt medföras och Kollegierna velat medgifva sådan förmån endast för 5 skålpund, böra inskränkas till 25 skålpund, då quantiteten, i öfverensstämmelse med gränsbefolkningens vanor vid inköp, blir densamma för socker som för kaffe. I afseende på väfnader, af hvilka såväl värde som behof äro mycket olika, anser jag det nu till samma quantitet och i det föräldrade måttet »alnar» gifna bestämmandet böra ändras till 2 skålpund af siden, 10 skålpund af ylle och 15 skålpund af bomullsväfnader. I sammanhang dermed förordar jag ock Kollegiernas förslag att nuvarande bestämmelse för band, 100 alnar, må utbytas emot den af 1 skålpund. Bomull bör, såsom i båda länderna tullfri, alldeles utgå ur förteckningen. I afseende på det af norska regeringen begärda specifika upptagande af två nya artiklar, malt och öl, har jag naturligtvis intet inkast att göra, men fruktar att den för öl föreslagna quantiteten, såsom alltför ringa, skulle komma att gifva anledning till mycket missnöje och möjligen till talrika tullförsnillningar. Enligt de uppgifter jag erhållit, brukar den

svenska gränsallmogen vid resa från Norge ofta medföra 100 buteljer öl; och om detta belopp, vid det förhållande att genom införsel af öl från Sverige till Norge konsumenten undgår den i sistnämnda land föreskrifna skatt, skulle anses för högt, vill jag dock hemställa, om ej 50 buteljer kunde tillåtas till tullfri införsel. Hvad slutligen alla andra varor angår, så anser jag lika med Kollegierna, att bestämmelse bör gifvas om den sammanlagda qvantitet, som af sådana ospecificerade varor får tullfritt införas, och icke, såsom ordalydelsen af 8 § i mellanrikslagen nu är affattad, om det belopp af *hvarje artikel*, som får åtnjuta en dylik förmån; men vid denna inskränkning tror jag att man skäligen kan stanna; och tillstyrker derfore att bestämmelsen blir 10 speciers eller 40 Riksdalers värde för »alla andra varuartiklar tillsammans.»

I afseende dernäst å den föreslagna bestämmelsen för trafiken vid Idefjorden, är jag alldeles ense med norska regeringen och Kollegierna om det önskliga i att inskränka den till verklig paritet med den landväga införseln, och således upphäfva de föreskrifter, i följd af hvilka den gifvit tillfälle till en kustfart med vida större förmåner än dem, som för sjöfarten i allmänhet äro medgifna, men jag kan blott göra detta under uttryckligt förbehåll af sjöfartens i allmänhet likställighet med den landväga införseln, dervid endast, på de af norska regeringen anförda skäl, undantagande spanmål, malen eller omalen. Det är efter mitt förmenande en stor orättvisa mot kustboerna och mot de sjöfartsidkande att i allmänna beskattningslagar, sådana som förevarande tullbestämmelser och om deras tillämpning gjorda traktatsenliga öfverenskommelser äro, bibehålla olika stadganden för landväga införseln—deruti nu jernvägstrafiken är inbegripen — emot dem, som för införseln sjöledes äro föreskrifna; och efter de förändringar i mellanrikslagen, på hvilka norska regeringen nu är villig ingå, synes mig de varuartiklar, för hvilka skilnaden skulle kvarstå, vara alltför obetydliga för att ur någon synpunkt kunna rättfärdiga fortvaron af hittills gällande olikhet i detta hänseende. Jag sluter mig således i detta fall alldeles till Kollegiernas åsigt.

Beträffande vidare af Kollegierna tillstyrkta tillägg till det i den föreslagna nya § 7 införda stadgandet att återbetalning af erlagd accis, likasom af erlagd tull, ej må ega rum, derest icke varorna höra till dem, som vid införsel i det andra landet draga hel tull, så är jag med dem fullkomligt ense om lämpligheten af detta tillägg, men då ordet accis ej blifvit användt i gällande föreskrifter angående bränvin eller hvitbetssocker, så anser jag att man för större tydlighets skull bör begagna samma ord som i afseende å dessa beskattning underkastade varor hittills blifvit nyttjade, eller »tillverkningsafgifter».

Med Kollegierna instämmer jag slutligen i hvad de yttrat om intagande i mellanrikslagen af föreskrifterna angående fartygs rättigheter och om lämpligheten deraf att till stadgandet om tiden för lagens varaktighet fogas det tillägg, att den efter skedd uppsägning fortfar att ega kraft i ett år.

Återkommande nu till den form de föreslagna förändringarne böra erhålla, i hvilket afseende jag redan tillätit mig hemställa, att en alldeles ny lag må utfärdas, ber jag att få uppläsa ett inom Svenska Stats-Rådet utarbetadt förslag till en sådan lag, hvilket jag tror skulle i allo motsvara behovet.»

Sedan Departements-chefen uppläst — — — — —

förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, blef föregående yttrande sålunda af honom fullföljdt:

»Vid en jemförelse mellan Kongl. Förordningen den 24 Maj 1825 och Norska lagen af den 4 Augusti 1827 jemte öfriga nu gällande författningar och det af mig nu upplästa förslag visar sig:

att det i § 1 af nämnda mellanrikslag förekommande förbud mot utförsel af vissa jernsorter, råkoppar och malm, likasom hela § 2 blifvit, såsom numera obehöfliga, uteslutna;

att likaledes § 3 blifvit, såsom upphäfd genom Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860, utesluten;

att, enär de i § 4, sådan den lyder enligt Kongl. Kungörelsen den 6 Juli 1854, meddelade förbud blifvit 1861 och 1867 upphäfda, afven denna paragraf funnits böra utgå;

att §§ 5 och 6 motsvaras af den nya § 3;

att § 7, såsom upphäfd genom 1860 års förordning, blifvit utesluten;

att § 8 motsvaras af § 4;

att norska lagen af den 8 September 1842 och Kongl. Kungörelsen den 24 Februari 1843 motsvaras af § 6;

att §§ 9—23, upphäfda genom 1860 års förordning, blifvit ersatta genom de i deras ställe uti nämnda förordning meddelade stadganden, af hvilka § 1 är intagen i den nya § 2; § 2, som, i hvad den angår införsel af utländska varor mot half tull, nu bör enligt sammanstående åsigter upphävas, i öfrigt motsvaras af § 5 i förslaget; §§ 3 och 5 motsvaras af § 7 i samma förslag; §§ 4 och 6—12 ansetts såsom detaljbestämmelser icke böra i en mellanrikslag intagas, utan fortfarande lämpligen utgöra föremål för en särskild författning, till hvilken, på sätt i förslagets § 8 skett, hänvisning i den nya lagen lemnas; § 13, sedan

stämpling af manufakturvaror så väl i Norge som Sverige upphört, motsvaras af § 9; §§ 14 och 15 blifvit sammanförda till § 10; § 16 förfaller derigenom att ny mellanrikslag utfärdas och § 17 motsvaras af § 18 i förslaget;

att § 24 motsvaras af § 11 och §§ 25, 26 och 28 af § 12;

att § 27 anses obehöflig, sedan fartyg i båda länderna äro tullfria, och derföre blifvit utesluten;

att sista momentet af § 29, såsom 1840 upphäfdt, blifvit uteslutet och resten af §:n återgifven i förslagets § 13;

att §§ 30 och 31 motsvaras af § 14;

att § 32 återgifvits i § 15;

att, när tullbetjeningen vida bättre än stadsstyrelser, pastorer eller kronobetjente kunna bedöma, om varor äro af utländsk eller inhemsk tillverkning, och, i frånvaro af föreskrifter om giltighet af nämnda embetsmyndigheters intyg, icke lära underlåta att i hvarje fall som tillåter tvifvel affordra afsändaren sådan bevisning för lemnade uppgifter, som pröfvas erforderlig, § 33 blifvit utesluten;

att i sammanhang härmed äfven § 34 ansetts obehöflig och böra uteslutas; samt att § 35 återfinnes i § 17.

Slutligen har jag sökt gifva slutparagrafen om lagens stadgande och dess fortvaro den lydelse, att dels lagen må kunna på olika tider antagas i de respektive länderna, dels att hvartdera riket förbehålles uppsägningsrätt, utan att likväl ett beslut om ändring, fattadt under förbehåll af det andra rikets bifall, må kunna tydas såsom uppsägning.

Jag hemställer det Eders Kongl. Maj:ts täcktes nådigst besluta att öfver det af mig nu aflemnade förslaget inhemta den Kongl. norska regeringens yttrande.

Efter Stats-Rådets öfriga ledamöters tillstyrkan behagade Hans Maj:t Konungen till föredragande Departementschefens berörda hemställan lemna sitt nådiga bifall.

In fidem protocollii

Ludv. v. Platen.

Litt. C.

Gjenpart

*af den Kongelige Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 25de
November 1873.*

Chefen for Finants- og Told-Departementet, Statsraad Helliesen, har underdanigst foredraget Følgende:

Under 7de Mai 1873 har Statssecretariatet meddelt Departementet en for Deres Majestæt i sammensat Svensk og Norsk Statsraad den 7de Marts næstför fört Protocol af følgende Indhold:

I Forbindelse med Foranstaaende skal Departementet her tillade sig underdanigst at foredrage en til samme i Mai Maaned forrige Aar indkommen underdanigst Ansøgning fra Frederikshalds Formandskab om, at den gjældende Lovgivning om Vareførselen mellem de forenede Riger maa blive underkastet en snarlig Revision og at der til Lettelse for bemeldte Vareførsel maa udkomme nye og forandrede Bestemmelser om denne Gjenstand. Da denne Ansøgning angaar samme Gjenstand som Departementets allerede under 12de December 1871 afgivne underdanigste Foredrag og Forslag til Lov om Forandringer i den gjældende Mellemrigslovgivning, fandt man at burde udsette med at foredrage denne Ansøgning for Deres Majestæt, indtil Departementet paany under Forhandlingernes Gang vilde komme til at udtale sig i Sagen. Ansøgningen er af følgende Indhold:

Videre skal man tillade sig at meddele, at der til Departementet er indkommet en Forestilling angaaende denne Sag, dateret 20de September 1873 fra endel Eiere og Disponenter for Fabrikker for Tilvirkning af Varer af Bomuld, Lin og Uld, nemlig Peter Petersen, Medeier i og

Disponent for Nydalens Compagnies Bomuldsspinderier og Væveri, Halvor Schou, Eier af Hjula Klædefabrik og Bomuldsvæverier, Henry Heyerdahl, Medeier i Christiania Seildugsfabrik, Georg Hansen, Disponent for Toss Bomuldsspinderi, Knud Graah, Eier af Voiens Bomuldsspinderi og Væveri, P. W. W. Kildal & C:o, Eiere af Lilleborgs Bomuldsspinderi, Conrad Langaard, Disponent for Elleudalens Bomuldsspinderi, Harald Astrup, Formand i Bestyrelsen for Christiania mekaniske Væveri, J. Fuglesang, Bestyrer og Medinteressent i Dampvæveriet Nøsted pr Drammen, Bastian Riis, Disponent for og Medeier i Solberg Spinderi pr Drammen, G. Hofgaard, Medeier og Disponent for Haldens Bomuldsspinderi samt P. Jensen & C:o i Bergen.

Denne Forestilling er saa lydende:

Endelig tillader man sig at hidsette Indholdet af en til Departementet indkommen Forestilling, dateret 20de November dette Aar fra tvende Kjøbmænd i Christiania De Herrer Th. Amlie og Gunerius Petersen, som begge forestaa en Bomuldsvævning, der for den Enes Vedkommende væsentlig og for den Andens Vedkommende, saavidt vides, udelukkende drives som Husflidsindustri paa forskjellige Steder og i en betydelig Maalestok. Forestillingen er saa lydende:

De reelle Differentser af væsentlig Betydning, som findes imellem det Forslag, som fremsættes i den Norske Regjerings Indstilling af 12de December 1871, befaldt ved Kongelig Resolution af 22de samme Maaned, og det Svenske Finants-Departements, ere følgende:

a) Efter det Svenske Forslag Toldfrihed, landværts og søværts, for Bomuldsvarer af Norsk eller Svensk Tilvirkning (§§ 3 og 14); efter det Norske Forslag halv Told, saaledes som nu væsentlig gjælder, dog med den Forandring, at vævede Varer af Bomuld og Uld, hvori enten Rending eller Islet bestod udelukkende af de sidste Stof, skulde ansees som Uldvarer og være toldfrie. (Udkastets § 1 og Lov 1827 § 31).

b) Efter det Svenske Forslag Toldfrihed søværts for samtlige Varer, som ere toldfrie landværts, Kornvarer alene undtaget (§ 14); efter det Norske Forslag Toldfrihed alene for enkelte Varer men for øvrigt dels halv dels fuld Told. (Forslagets § 6 og Lov 1827 § 31).

c) Forskjellige Uoverensstemmelser i de Vareslag og de Varemængder, som kunne indføres toldfrit ved Reiser over Grændsen (det Svenske Forslag § 4 fr. det Norske Forslag § 3 og Lov 1827 § 8).

d) Af det Svenske Forslag § 1 fr. § 5 vil følge, at udenlandsk Brændevin kan føres paa Transit mellem Rigerne landværts, medens denne Vareførsel nu er forbudt (Lov 1860 § 2).

e) I det Svenske Forslags § 12 er indtaget Bestemmelser om gjensidig Adgang til Kystfart, medens den Norske Regjerings Indstilling gik ud fra, at der fra Norsk side ikke var Grund til at optage nogen Regel i Mellemrigsloven om Kystfarten, og man alene ved en Omredaction af § 25 i Loven af 1827 vilde raade Bod paa den ugunstige Stilling, som Norske Fartøier, som Følge af Mangelen paa Adgang til Kystfart, indtage i Sverige ogsaa med Hensyn til Erlæggelse af Lodspenge (Forslagets § 9 fr. Indstillingens Pag. 30—32).

Med Hensyn till disse saaledes tilbagestaaende Differentser af større Betydning mellem de fra begge Rigers Styrelser fremsatte Forslag til Forandringer i Mellemrigslovgivningen skal Departementet tillade sig at anføre Følgende:

Til Litr. a.

I det Foredrag, som er indtaget i den nævnte Regjeringsindstilling af 12 December 1871 ytrede Departementet, at Spørgsmaalet om, hvorledes Uld- og Bomuldsvare af Norsk eller Svensk Tilvirkning skulle toldbehandles ved Indførsel fra det ene Rige til det andet, uden tvivl var det praktiskvigtigste af, hvad der i denne Sag forelaa til Behandling. For Uldvarer (halfuldne derunder indbefattede) troede Departementet at kunne tilraade Toldfrihed, dels fordi den halve Told, som indkommer af Svenske Uldvarer, er mindre betydelig og udgjør en forholdsvis liden Del af den samlede Uldvaretold, dels fordi det viste sig, at Indførselen af disse Varer foregik gjensidig, fra Norge til Sverige som fra Sverige til Norge. Angaaende Bomuldsvare derimod bemærkede man blandt Andet (Aftrykket Pag. 18—20), at Forholdet for deres Vedkommende stillede sig væsentlig anderledes end for Uldvarers, idet nemlig Sveriges Bomuldsindustri viste sig at være Norges saa overlegen, at medens der ingen eller saagodtsom ingen Indførsel af saadanne Varer foregik fra Norge til Sverige, var omvendt Indførselen af Svenske Bomuldsvare til Norge meget betydelig, og navnlig forholdsvis meget betydeligere end Indførselen af uldne Varer. Det var saaledes i Gjennemsnit for Aarene 1866—1870 indført af vævede Bomuldstøier landværts 62,191 ℔. og søværts 96,943 ℔, tilsammen 159,134 ℔, hvoraf den halve Indførselstold efter den dagjældende Toldtarif udgjorde henimod 7,000 Spd:r. Særskilt for Aaret 1869 udgjorde Indførselsmængden

den af de vigtigere Importgjenstande, 180,700 R , hvoraf den halve Told udgjorde 7,802 Spd.

Senere end det nævnte underdanigste Foredrag blev afgivet, er imidlertid indtraadt en meget væsentlig Forandring i de factiske Forudsætninger, idet nemlig Storthinget i 1873 har besluttet betydelige Nedsættelser i Tolden paa Manufacturvarer af Bomuld, Liin og Uld. Til sammen bleve disse Nedsættelser arithmetisk beregnede at medføre en Afgang i Toldintraderne af 98,946 Spd, hvoraf faldt paa Bomuldsvaernerne 38,079 Spd. Departementet skal tillade sig at hidsætte en tabelarisk Opgave, som viser, hvorledes Forholdet vil stille sig med Hensyn til de Bomuldsvarer, der ere Gjenstand for nogen nævneværd Indførsel fra Sverig, efter Gjennemsnit af Indførselen for 1868—72.

	Total- import.	Indførsel fra Sverige.		Toldsatser		Beregnet fuld Told af Total- importen.		Trag var halv Told for Indfør- selen fra Sverige		Igjen Skattetold.	
		land- værts.	sövärts.	efter Tarifen af 1871.	efter Tarifen af 1873.						
	ℓ	ℓ	ℓ	Skill.	Skill.	Efter Tarifen af 1871. Spdr.	Efter Tarifen af 1873. Spdr.	Efter Tarifen af 1871. Spdr.	Efter Tarifen af 1873. Spdr.	Efter Tarifen af 1871. Spdr.	Efter Tarifen af 1873. Spdr.
1. Tøier, 10 Lod eller derover pr □ Alen	62,500	18,700	29,540	8	4	4,166	2,083	1,608	804	2,558	1,279
2. Dreil og Damask, Törklæder.....	29,000	8,220	6,460	16	8	3,866	1,933	978	489	2,888	1,444
3. Tricotage	9,380	880	80	17½	16	1,368	1,251	70	64	1,298	1,187
4. Klare Varer	41,440	620	660	26½	26½	9,151	9,151	141	141	9,010	9,010
5. Tætte Varer, tryk- kede	233,200	1,840	4,000	20	16	38,866	31,093	487	390	38,379	30,703
6. D:o d:o flerfarvede...	235,140	32,300	39,100	12	8	23,514	15,676	3,570	2,380	19,944	13,296
7. D:o d:o eensfarvede eller blegede.....	322,740	9,520	13,440	8	4	21,516	10,758	766	383	20,750	10,375
8. D:o d:o ublegede.....	663,700	6,620	17,560	4	2	22,124	11,062	402	201	21,722	10,861
						124,571	83,007	8,022	4,852	116,549	78,155

Det beløb som Tolden af de Svenske Bomuldsvarer hidtil har udgjort er ikke saa stort, at det, naar betydelige Interesser af anden Art lægges i Vægtskaalen, kan komme i nogen afgjørende Betragtning. Hvad der medfører Betænkelighed ved at forøge Forskjellen med Hensyn til Toldbeskatning, eftersom en Vare indføres fra et enkelt særskilt begunstiget Sted eller fra hvilket som helst andet Land, er, at den førstnævnte Indførsel just derved kan komme til at antage Saameget større Dimensioner, og at man derved kan komme til i høiere Grad at tabe Raadigheden over Toldtarifen, end naar Forskjellen er mindre. I denne Henseende viser ovenstaaende tabellariske Fremstilling at for de under N:is 1, 2, 7 og 8 nævnte Varer, er Tolden nedsat netop til det Halve af hvad den var i 1871. Da nu disse Varer ogsaa efter den nu gjældende Ordning nyde halv Toldfrihed saa viser det sig, at om de endog gjøres ganske toldfrie, vil dog Præmien for at indføre dem fra Sverige fremfor fra noget andet Land ikke blive større end den var i 1871, i det den nemlig som hidtil vil vedblive at være Halvdelen af den i 1871 gjældende eller hele den nuværende Told.

Den under N:o 3 nævnte Vare, Tricotage, indføres i saa ringe Mængde, at den kan sættes ud af Betragtning. Klare Bomuldsvarer, for hvilke Tolden ikke er nedsat, kunne formeentlig lige saalidt herefter som hidtil antages at ville blive indførte fra Sverige og af Svensk Tilvirkning i nogen større Mængde. Tilvirkninger af denne Varesort maa nemlig antages i Sverige at være høist utbetýdelig, hvilket kan sluttes deraf, at Indførselen til Sverige fra Utlandet af »gaz, half-linon» m. m. samt »tyll» af Bomuld i Gjennemsnit for Aarene 1869—1871 har udgjort det betýdelige Quantum af over 100,000 Norske Pund.

Et noget lignende Forhold finder Sted med Hensyn til den under N:o 5 nævnte Artikel, »trykede Bomuldsvarer», for hvilken Tolden er nedsat fra 20 til 16 Skilling. Indførselen til Sverige af »trykte eller pressede Bomullsvåfnader» sees nemlig i Gjennemsnit for Aarene 1869—71 at have udgjort over 430,000 Norske $\mathcal{L}$, medens Tilvirkningen paa de i Sverige værende Kattuntrykkerier i Gjennemsnit for de samme 3 Aar er opgivet til en Værdi af omtrent 55,000 R:dr eller henved 14,000 Spd aarlig. Der synes saaledes ikke at være nogen synderlig større Sandsynlighed for, at Toldbeskatningen paa denne Vare skulde gjøres uvirksom ved Indførsel fra Sverige end for, at den indenlandske Tilvirkning skal medføre saadan Virkning.

Den med Hensyn til Indførselen fra Sverige vigtigste Art af Bomuldsvarer er den under N:o 6 nævnte, flerfarvede ikke trykede. For denne Artikel, hvoraf Sverige hidtil har ydet henved en Trediedel af den hele

Indførsel, er Tolden i 1873 nedsat fra 12 til 8 Skilling. Præmien for Indførsel fra Sverige fremfor fra andre Lande vil saaledes, om Toldfrihed træder istedet for halv Told, forøges fra 6 Skilling, som den var i 1871, til 8 Skilling. Næst at bemerke, at en yderligere Nedsættelse af denne Toldsats til 6 Skilling, hvorved Ligevægt vilde tilveiebringes, neppe, om man fandt den fornøden, skulde være forbunden med overveiende Betænkelighed, skal man tilføie, at efter hvad Departementet troer at have bragt i Erfaring, bestaaer Hovedmassen af de fra Sverige inførte og under denne Toldsats henhørende Varer af en særegen simpel Sort, der ikke, eller ialfald kun i meget ringe Grad er Gjenstand for Inførsel fra noget andet Land, men derimod vel i betydelig Udstrækning for indenlandsk Tilvirkning. Nogen Fare for at den med fuld Told belagte Indførsel af denne Vareartikel skulde i nogen væsentlig Grad blive indskrænket om der tilstaaes de Svenske Tilvirkninger Toldfrihed, er saaledes formeentlig ikke tilstede.

Efter den Forandring i Toldsatserne, som i indeværende Aar har fundet Sted antager saaledes Departementet, at Spørgsmaalet om Toldfrihed for Svenske Bomuldsvarer ikke i finantsiel Henseende vil medføre synderlig større Resico end den hvartil man allerede under den nu bestaaende Mellemrigslovgivning og de tidligere Toldsatser har været vant, uden deraf at spore væsentlige Ulemper. Naar der nu ved Siden heraf lægges Mærke til den store Interesse, som fra indenlandske Næringsdrivendes Side vises for at komme i Besiddelse af den modsvarende Toldfrihed for Norske Bomuldsvarer i Sverige, og som har fundet sit Udtryk saavel i de oven anførte Forestillinger fra Fabrikanter og Industridrivende i denne Retning, som i den underdanigste Ansøgning fra Frederikshalds Formandskab, finder Departementet fuld Føie til i dette Punct at gaa over til det fra Svensk Side fremsatte Forslag om at sætte Bomuldsvarer paa samme Vilkaar som Departementet i 1871 tillod sig at foreslaa for Uldvarer.

Til. litr. b.

I den Norske Regjerings ovennævnte underdanigste Indstilling af 12e December 1871 er Toldfrihed ogsaa ved søværts Førsel foreslaaet for følgende Varer, naar de ere respective af Svensk eller Norsk Oprindelse, nemlig:

Uldne og halvuldne Varer,

Liinvarer,

Skind og Huder, raa eller tilberedte uden Haarbedækning,

Papir og Papirstapeter,

Jern og Jernvarer samt
Lys af Talg og Stearin.

Efter det Svenske Forslag skulle alle de Varer, som ved landværts Førsel ere toldfrie, ogsaa nyde Toldfrihed, naar de søværts føres fra det ene af de forenede Riger til det andet, dog med Undtagelse af Kornvarer, hvoraf der svares halv Told.

Departementet skal her tillade sig at meddele følgende Oversigt over de gjennemsnitlige aarlige Toldbeløb beregnede efter den nugjældende Tarif af Varer som i Aarene 1868—1872 søværts have været indførte fra Sverige til Norge og som for den største Del maa antages at have været af Svensk Oprindelse.

a) Varer som i den Norske Regjerings Indstilling af 12te Decem-ber 1871 ere foreslaaede toldfrie;

Uldvarer, halv Told	1,543 Spdr.
Liinvarer d:o	132 ”
Papir d:o	11 ”
Jernvarer d:o	37 ”
Uldvarer, Tricotage, fuld Told	56 ”
Stearinlys d:o	10 ”
Skind og Huder d:o	12 ”

Tilsammen 1,801 Spdr.

b) Bomuldsvarer, for hvilke Toldfrihed ovenfor er foreslaaet, halv Told .....

2,754 Spdr.

c) Kornvarer, for hvilke ingen Forandring er foreslaaet, halv Told .....

4,876 ”

d) Andre Varer, for hvilke Toldfrihed fra Svensk

Side er foreslaaet:

Kjød og Flæsk, röget, halv Told	1 Spdr.
Fjær, Sengefjær og Dun d:o	34 ”
Glasvarer d:o	9 ”
Fajance d:o	6 ”
Ost d:o	6 ”
Staver, forarbejdede d:o	290 ”
Kobbervarer fuld Told	4 ”
Sabe d:o	7 ”
Møbelsnedkerarbeide d:o	55 ”
Brevtasker d:o	4 ”
Pølser og Tunger d:o	10 ”
Gummielasticum i arbeide d:o	8 ”

Hampefrø og Linfrø	fuld Told	306	„
Porcelain	d:o	8	„
Linolie	d:o	3	„
Kamfin-Parafin og dsl. Olier	d:o	271	„
Silkevarer	d:o	12	„
Skind og Huder	d:o	2	„
Handsker	d:o	6	„
Skomagerarbeide	d:o	8	„
Speile	d:o	3	„
			<u>1,053 Spdr.</u>
Tilsammen			8,683 Spdr.

Af sidstnævnte Beløb 8,683 Spdr, hvortil Tolden af de her nævnte Svenske Varer, søværts indførte, skulde være at beregne efter det Norske Forslag, af 1871, vil altsaa over Halvdelen, nemlig den for Kornvarer beregnede Told af 4,876 Spdr, ogsaa efter det Svenske Forslag vedblive; for Bomuldsvarer har man allerede af andre Grunde ovenfor foreslaaet Toldfrihed, saa at der altsaa paa dette Sted kun staaer tilbage de under Litr. d. nævnte smaa Toldbeløb, der tilsammen kun lidet overstige 1,000 Spdr, ja formodentlig ikke engang naa dette Beløb, da der blandt de opregnede Varer ere nogle som sandsynligvis ikke have været af Svensk Oprindelse eller Tilvirkning f. Ex. Kamfin- og Parafinolie. Blandt de nævnte Varer findes ingen, maaske med Undtagelse af Staver, som det kan være forbundet med nogen Vanskelighed at indføre landværts, i hvilket fald de allerede nu ere toldfrie; der er ogsaa nogle iblandt dem, af hvilke ikke ubetydelige kvantiteter ogsaa virkelig tilføres os landværts, nævnlige Glas og Fajance. Sagen er saaledes af ringe Betydning ikke alene med Hensyn til det directe beregnelige Toldtab, men ogsaa med Hensyn til den forøgede Indførsel, som man kunde tænke sig som en muelig Følge af Toldfrihed, medens det ikke kan nægte ofte at kunne være til Uleilighed, at man for Toldens Skyld maa vælge landværts Transport, hvor den søværts kunde falde bekvæmmere.

Allerede i Foredraget af 12e December 1871 paapegede Departementet at Mellemrigsanordningens Skjælden mellem søværts og landværts Vareførsel havde tabt sit hovedsagelige Grundlag ved de senere Tidens forbedrede landværts Communicationsvæsen, og navnlig ved Aabning af Jernbansforbindelse mellem Rigerne. Dette Hensyn har siden den Tid vundet overmaade Meget i Styrke derved, at medens der dengang kun existerede eet mellemrigsk Jernbaneanlæg, og medens en Forflerelse heraf da maatte ansees som tilhørende en ubestemt, tildels vel endog fjern Fremtid, har Sagen siden den Tid modtaget en saa uventet rask

Udvikling, at der nu foreligger Beslutninger om Anlæg af to nye Jernveie over Grændsen, saaledes beliggende, at de ere særlig skikkede til at optage den Trafik, for hvilken den ældre Jernbans Beliggenhed maatte være mindre beleilig.

Departementet troer saaledes ikke i dette Punct yderligere at burde modsætte sig det Svenske Forslag, idet man derhos skal gjøre opmærksom paa, at den sövärts Vareforsels Ligestillen med den landvärts er et af de Momenter, hvorpaa der i Frederikshalds Formanskabs Ansøgning lægges særskilt Vægt.

Til Litr. c.

Forholdet mellem de toldfrie Varemængder efter Loven af 4e August 1827 § 8 og de fra Norsk og Svensk Side fremsatte Forslag vil sees af nedenstaaende tabellariske Fremstilling:

	Gjældende Mellem- rigslov.	Den Norske Regje- rings Forslag.	Det Svenske Finants-De- partements Forslag.
Baand, alle slags, tilsammen	100 Alen.	som for	tilsammen 1 skålp.
Brændeviin, alle slags, Arak	$\frac{1}{2}$ Anker eller 20 Bouteiller forresten Intet. (efter den Norske fortolkning).	Intet.	tilsammen $1\frac{1}{2}$ Kande eller 5 Bouteiller.
Bomuld	25 $\mathcal{L}$	som for	Udeladt som toldfri.
Garn, alle slags	25 „	som for	som for.
Caffe	25 „	som for	som for.
Malt	for 10 Spdr	$\frac{1}{2}$ Tönde	$\frac{1}{2}$ Tönde.
Risengryn	25 $\mathcal{L}$	som for	som for.
Salt	3 Tönder	som for	som for.
Spillekort	Intet	Intet	Intet.
Sukker	50 $\mathcal{L}$	som for	25 $\mathcal{L}$
Tobak	25 „	10 skålp.	10 $\mathcal{L}$
Traad, alle slags, tilsamm.	10 „	som for	som for.
Viin, alle slags, tilsammen	$\frac{1}{2}$ An- ker eller 20 Bouteiller	som for	som for.
Vævede Töier, af Silke	} tilsammen 30 Alen.		2 skålp.
„ Uld		som for	10 „
„ Bomuld			15 „
Öl	for 10 Spdr	$\frac{1}{2}$ Anker eller 20 Bouteiller	50 Bouteiller.
Af enhver anden Vare- artikel for 10 Spdr		som for	Andre Varer til- sammen for 10 Spdr.

De Varer med Hensyn til hvilke der endnu finder nogen Uoverensstemmelse sted mellem det Norske og det Svenske Forslag ere altsaa følgende:

Baad,
 Brændeviin,
 Bomuld,
 Sukker,
 Vævede Tøier,
 Öl.

og Ansættelsen af Beløbet for de ikke specielt nævnte Varer.

Den fra Svensk Side foreslaaede Udeladelse af Artikelen Bomuld formenes at være uden nogen practisk Betydning saa at derved Intet kan være at bemærke. Med Hensyn til Brændeviin, maa det indrømmes, at et absolut Forbud kan være vanskeligt at overholde, saa at Toldvæsenet for ikke at forvolde Uleiligheder i Anledning af rene Smaating som f. Ex., hvad Reisende fore med sig til Brug underveis aligevel maa se gjennem Fingre med at ganske ubetydelige Quantiteter medføres; det kan saaledes have sine fordele, at Loven selv fastsætter en vis liden Mængde, som toldfrit kan føres over Grændsen, og man troer derfor ikke at burde gjøre nogen Invending herimod, naar Quantiteten sættes saa liden som skeet i det Svenske Forslag. Den fra Svensk Side foreslaaede Quantitet af Öl troer ogsaa Departementet, at man uden større Resico kan beholde og vil foreslaa tilføiet 1 Anker som Alternativ med 50 Bouteiller.

Derimod finder Departementet ikke at kunne tiltræde de foreslaade Forandringer med Hensyn til Sukker samt Baand og vævede Tøier.

Hvad Sukker angaar, er det ikke Departementet bekjendt at den nu bestemte Quantitet 50 $\%$ har forvoldt nogen mislig Følge, omendskjønt Tolden på Sukker i Sverige er ikke ubetydelig lavere end i Norge, og man troer derfor ikke, at der er tilstrækkelig Grund til att nedsætte den tilvante Mængde. Med hensyn til Artiklarne Baand og vævede Tøier skal Departementet bemærke, at det synes at være det hensigtsmessigste at Mængden ansættes i Enheder af det samme slags, hvori den Reisende gjør sit Indkjøb af Varer. Vægten af et Stykke Tøi er noget, hvarom der icke blifver Spørgsmaal ved Indkjøbet, och den vilde siden lettelig kunne vise sig att overskride den fastsatte Grændse i Tilfælde, hvor det fra först af var Meningen at holde sig inden denne. Hvor Talen hovedsagelig kun er om at forsøge sig til sit eget Forbrug er det

det desuden maaske af endnu større Vigtighed, at Behovet til et bestemt Öiemed af saadanne vævede Sager i det Store taget ikke retter sig efter Varens Vægt eller Værdi, men efter dens Fladeindhold; til en Klædning eller et Klædningsstykke vil saaledes udkræves samme antal Alen, hvad enten Stoffet er Silke eller Bomuld og hvad enten det er af meget svær eller let Beskaffenhed. Den fra Svensk Side foreslaæde Quantitet af vævede Töier af Uld, 10 $\mathcal{L}$, vil paa meget nær ikke svare til den nuvarande Quantitet 30 Alen for sværere Klæde- og Düffeldsorter, vedkommande hvoraf 1 Alen veier over 1 $\mathcal{L}$. Paa den anden side vil 10 $\mathcal{L}$ lette Uldvarer mangedobbelt overstige det nu fastsatte Quantum af 30 Alen; det samme vil ligeledes være Tilfældet med den for Bomuldsvarer foreslaæde Vægtmængde af 15 $\mathcal{L}$.

Hvad her er anført om vævede Töier gjælder ogsaa, om end ikke i samme Grad, om Baand og Departementet antager derfor, att det vil være hensigtsmessigt at beholde de tilvante Quantiteter af 30 Alen vævede Töier, alle slags, og 100 Alen Baand.

Man skal endelig gjøre opmærksom paa at det Svenske Forslag alene omhandler vævede Töier af Silke, Uld og Bomuld, hvarmed altsaa Linvarer af udenlandsk Tilvirkning, der nu ere indbefattede under Regelen om vævede Töier, vilde komme til at gaa ind under den supplerende Regel, der lader den tilladte Quantitet være afhængig af Værdien.

Hvad endelig denne sidste Regel angaar, hvilken nu er saaledes affattet, at man toldfrit kan medføre hvilkensomhelst Quantitet af Varer, som ikke særskilt ere opregnede, naar kun Værdien af hver enkelt Vareartikel icke overstiger 10 Spdr, saa er det unægteligt, at den anvendt i stor Utstrækning kan misbruges til paa denne Maade at føre fra det ene Rige til det andet uden Tolds Erlæggelse ganske betydelige Varelagere. Departementet har vistnok aldrig bragt i Erfaring, at nogen saadan Misbrug har fundet sted, men paa den ene side følger icke heraf, at jo misbrugen herefter kan finde Sted, og paa den anden Side kan netop denne Erfaring anføres som et Bevis paa, at man ved at forandre Regelen i den Retning, som det Svenske Forslag gaar, icke eller ialfald ikke i væsentlig Grad gjør Brud paa nogen tilvant Bequemmelighed for Grændseboerne. Departementet antager, at man bedst fyldesgjör begge Öiemed, baade at forebygge fremtidige Misbrug og at opretholde tilvante legitime Forretningsforholde ved at gjøre Regelen dobbelt, saaledes at man ved Siden af den nugjældende Begrændsning for Værdien af den enkelte Vareartikel endvidere tilføier en ny Værdigrændse f. Ex. 20 Spdr (80 R:dr) for det hele Parti af i §en icke særskilt nævnte

Varer, som paa eengang føres over Grændsen. Overensstemmende hermed har Departementet tilladt sig at forme det vedliggende Lovudkast.

Til Litr. d.

I den Kongelige Proposition som ligger til Grund for Loven af 18 Mai 1860 var § 2 affattet saaledes, at udenlandsk Brændeviin ligesom andre Varer kunde føres paa Transit landværts mellem Rigerne. Stortingets Toldcomité der foreslog den nuværende Undtagelse for Brændeviin og Spiritus anførte i saa Henseende (Storth. Forh. 1859—60. 8e Del. Pag. 533—534), at det ifølge Loven af 29 April 1854 var forbudt at føre indenlandsk Brændeviin over Grændsen, og at Comitéen var af den Formening, at det vilde kunne give Anledning til Besvigelse, om ufortoldet udenlandsk Brændeviin kunde føres, da man efter vor Tarif ikke undersøgte Brændeviinets Styrke, saa at det kunde befrygtes, at man ved Førselen til Sverige kunde udtappe endel af Fastagernes Indhold og fylde Vand paa istedet, uden att dette ved Varens Ankomst til Svensk Toldsted kunde opdages.

Det nævnte Forbud i Loven af 29 April 1854 er senere hævet ved Lov af 13 December 1862, § 2 (fr. for Sverige Kongelig Forklaring af 15 November 1861 kundgjordt ved Circulaire fra General-Toldstyrelsen af 7e December Samme Aar), og Brændeviin toldbehandles nu i begge Riger efter Styrken, som i begge Lande findes ved den samme i Hundredelele inddelte Brændevinsprover.

Den Hindring som tidligere gaves imod, at aabne Adgang til Transitførsel af Brændeviin, er saaledes ikke længere tilstede, og Departementet antager, at en saadan Adgang nu uden Betænkelighed kan aabnes, udenat der forøvrigt gjøres nogen Forandring i Loygvingningen. I følge § 4 i Lov af 18e Mai 1860, der fremdeles bliver gjældende, skal nemlig i Angivelsen till Passerseddell for landværts Førsel Varerne anføres saaledes at Tolden af dem kan beregnes efter Afsendelsesstedets Tarif, samt deres Overensstemmelse med Angivelsen undersøges af Toldvæsenet. Da nu i begge Riger, som anført, Told af Brændeviin beregnes efter Styrken, maa altsaa denne i ethvert Fald af Toldopsynet undersøges og det maa da betragtes som en Selvfølge, baade at Styrken ogsaa anføres i Passerseddelen, og at Bestemmelsen i samme Lovs § 12 om, at den der har udtaget Passerseddelen skal afgive till Toldkammeret paa Afsendelsesstedet Bevis fra Toldkammeret paa Bestemmelsesstedet for at Varerne, forsaavidt de ere afgaaede under Toldforsegling eller Plombering, med ubrutne Segl eller Plomber didhen ere ankomne, samt for at de i Hen-

seende til *Tal, Maal eller Vægt* stemmer overens med Passerseddelen, ville blive anvendte saaledes, att der i Beviset ogsaa gjøres Forklaring om, hvorvidt Styrken er befunden overensstemmende med Passerseddelen.

Departementet forudsætter forövrigt, at naar der i det Svenske Forslags § 8 og det Norske Forslags § 5 bestemmes, at Transitvarer kunne afsendes uden nærmere Undersøgelse af Art og Mængde forsaavidt Varerne ere saaledes indpakkede, at de ved Forsegling eller Plombering kunne paa saadan Maade forsikres, at Ombytning eller Forvanskning icke kan ske, uden at Plomberingen eller Forseglingen beskadiges, saa kan denne Betingelse ikke antages at være tilstede ved Brændeviin paa Faustager, ialfald ikke medmindre disse ere dobbelte.

Till Litr. e.

Som forklaret i det i Regjeringsindstillingen indtagne Foredrag (Aftrykket Pag. 30—31) fandt Departementet ikke fra sin Side Grund til at foreslaa optaget nogen Bestemmelse om Kystfarten i Udkastet til Lov om Rigernes og deres Undersaatters gjensidige Rettigheder og Forpligtelser vedkommende den mellemrigske Handel og Søfart, idet der nemlig allerede da fra Norsk Side var foreslaget Alt, hvormed der i denne Henseende kunde blive Spørgsmaal. Efterat der nu fra Svensk Side er ytret Önske om at Bestemmelsen om gjensidig Ret til Kystfart aligevel maa faa Plads i Mellemriganordningen, er der selvfølgelig ikke for Departementet Anledning til at modsætte sig dette.

Foruden disse Differentser af større Betydning er der en Række af andre Differentser imellem det Norske og det Svenske Forslag tildels bestaaende i Forandringer i den gjeldende Mellemrigslovgivning, som i sig selv ere af liden Betydning, men nærmest ere fremkaldte ved den fra Svensk Side foreslaaede Form for Loven.

Disse Differentser ere følgende:

1. Det Svenske Förslag § 1 indeholder en Indskrænkning med Hensyn till Indførsel af Svenske (Norske) Varer, der er ny, nemlig forsaavidt som Indførselen maatte komme i Strid med Quarantaineforskrifter.

2. Det Svenske Forslag §§ 2 og 15 omtaler ogsaa Tilbagebetaling af erlagt Tilvirkningsafgift (Accise) ved Udførsel af Varer til det andet Land som tilstedelig alene i de tilfælde, hvori Varen der er fuldt toldpligtig; i det Norske Forslag (§ 8) var det alene nævnt Tilbagebetaling af erlagt Told.

3. I § 6 er Bestemmelsen om Vareførsel over Idefjorden östenfor Svinesund (Lov 8 September 1872 og det Norske Lovudkast § 4) redigeret saaledes, at den tillige omfatter Vareførsel over Svinesund.

4. Forslagets § 8 indskrænker Anvendelsen af arbitrair Mulct for manglende Rückattest for Transitvarer, der ere afgaaede uden Undersøgelse af Slags og Mængde, til de Tilfælde hvori paalidelig Oplysning desangaaende ikke kan tilveiebringes. Den arbitraire Mulct bestemmes derhos anderledes end det i det Norske Lovudkast § 5 var foreslaet.

5. Forslagets § 9, der svarer til § 13 i Lov 1860, er udeladt Bestemmelsen om, at Stempel kunde antages som Ligitimation for at Manufactur- eller Fabriksvarer vore af Norsk eller Svensk Tilvirkning. I Forbindelse hermed er i Forslagets § 11 udeladt Bestemmelsen i Lov 1827 § 24 om, at Toldbestyrelserne i de tvende Lande skulle meddele hinanden Aftryk af de Varestempler, som maatte blive antagne.

6. I Forslagets § 10 er icke medtaget den Straffebestemmelse for Indførsel landværts af forbudne Varer, som indeholdes i Lov 1860, § 15.

7. Forslagets § 18 indeholder en ny Bestemmelse om, at 1 Aar maa hengaa, forinden en eensidig Forandring i Mellemrigslovgivningen har den Virkning till Følge, at den sættes ud af Kraft.

8. §§ 33 og 34 i Lov 1827, indeholdende Bestemmelse om, hvad der kræves for at erholde Tilvirkningsbevis (Stempel, Attest fra Övrigheden eller Sognepræsten) og om endel Varer, der ere undtagne fra Reglerne om Tilvirkningsbevis ere udeladte.

9. Forbudet i § 1 af Lov 1827 mod Udførsel fra Sverige af visse Jernsorter, Raakobber og Malm og § 2 i samme Lov ere udeladte i Forslaget.

10. Ligesaa § 27 i Lov 1827 (Fritagelse for Naturalisationsafgift af Fartöier.)

11. Ligesaa det sidste Punctum af § 29 i Lov 1827.

(Skibsfarten paa de Svenske Colonier.)

Den under N:o 1 nævnte Bestemmelse, der aabner Adgang til at anvende Quarantaineforskrifter paa Varer fra det ene af de forenede Riger ved Indførselen til det andet, erkjendes at være en Forbedring, der navnlig kan faa practisk Betydning i Tilfælde af, at der i det ene af Rigerne skulde udbryde ondartet Sygdom mellem Husdyrerne.

Ogsaa den under N:o 2 nævnte Bestemmelse angaaende Tilbagebetaling af Productionsafgift maa ansees vigtig om den end forsaavidt kunde synes overflødig, som man vel tör gaa ud fra, at Varer, som i noget af Rigerne ere belagte med Tilvirkningsafgift, ogsaa ville være fuldt toldpligtige Rigerne imellem. Om den nu foreslaede Bestemmelse ikke var bleven optagen, skulde forövrigt strengt taget Virkningen ikke, saaledes som det Svenske Commerce-Collegium og General-Toldstyrelsen sees at være gaaede ud fra, være den, at der i saa Fald ikke var bleven

Adgang til at tilstaa Tilbagebetaling af Accise i det ene af Rigerne ved Udførsel till det andet. Det factiske Forhold har imidlertid været, at siden man paa Grund af de Forviklinger, hvortil Toldrestitutioner ved Vareførsel Rigerne imellem (navnlig af Sukker) i sin Tid foranledigede, holdt op med at tilstaa saadan Tilbagebetaling af Told, har man fulgt samme Fremgangsmaade ogsaa med Hensyn till Tilvirkningsafgift. Den Tilbagebetaling af Brændeviinsafgift og Maltskat, der her i Riget tilstaaes ved Udførsel til Udlandet af Brændeviin och Öl, finder saaledes ikke Sted, naar Udførselen sker til Sverige.

Den under N:o 3 nævnte Redactionsforandring er uvæsentlig og ubetænkelig.

Den under N:o 4 nævnte Forandring i de i det Norske Lovudkasts § 5 foreslaaede Bestemmelser er foranlediget af det Svenske Commerce-Collegium og General-Toldstyrelsen, som anførte, at Ansvarret for Undladelse af at fremskaffe Bevis for Varernes Fremkomst ikke, saaledes som foreslaaet af den Norske Regjering, burde bestemmes til Bøder med et særdeles stort Spillerum for Anvendelsen, men at Ansvarret hellere burde bibeholdes saaledes som det er bestemt i § 12 af Loven af 1860, for de Tilfælde, at paalidelig Oplysning om Varens Slags og Mængde kan tilveiebringes, men for alle andre Tilfælde være en Bod, som bestemtes efter Collyets Bruttovægt, og som var afpasset med Hensyn til den høieste Toldafgift, som findes i noget af Rigerne. Den Omstændighed, at en ufortoldet udenlandsk Vare ved Transitforsændelse ikke er bleven nærmere undersøgt paa Afsendelsesstedet, udelukker nemlig ikke Muligheden af siden at kontrollere Varernes Slags og Mængde. I mange Tilfælde angiver allerede den ydre Behandling af et Colly, som finder Sted ved Plomberingen, Varens Slags og Tharaens Størrelse, og i de fleste Tilfælde maa desuden Afsenderen forudsættes at kunne oplyse et forkommet Varecollys virkelige Indhold gjennem Factura og andre Beviser. Bestemmes der for de Tilfælde, at fuldstændig Oplysning om Indholdet af et forkommet Varecolly ikke bliver tilveiebragt, saa høie Bøder, at de ikke aabne Vareafsenderen nogen Mulighed af Vinding, saa ligger deri en tilstrækkelig Opfordring for Afsenderen til at fremskaffe alt det Bevis angaaende Varens Slags og Mængde som udfordres, for at han kan fri sig for et Strafansvar, som efter den Norske Regjering's Forslag kunde blive altfor haardt for en uoprettelig Feil.

Departementet har intet Væsentligt at erindre imod, at Bestemmelsen affattes paa den nu fra Svensk Side foreslaaede Maade. I Virkeligheden antager man dog, at Forandringen ikke er af stor Betydning, då der formentlig, om Departementets Forslag var bleven bibeholdt, dog

ikke vilde varet afskaaret Adgang til at anvende den almindelige Regel i § 12 af Loven 1860 for de Tilfælde, hvori Oplysning om Varesnes Slags og Mængde blev tilveiebragt. Ialfald vilde man i saadanne Tilfælde haft denne Bestemmelse for Öie ved Ansettelsen af Mulctens Störrelse. Forövrigt bemærkes, at der i Norge vistnok for Tiden paa en enkelt Vare nemlig Vanille er fastsæt en Told, som overstiger den foreslaaede Mulct af 1 Spdr pr Skaalpund, men man finder det dog ikke practisk nödvendigt, at Mulcten af denne Grund sættes höiere end skeet. Det maa forresten ansees selvforstaaeligt, at naar Mulcten sættes i forhold til Varesnes Bruttovægt, saa maa denne, for Forpassningen meddeles, blive at undersøge, og naar altsaa §en i en tidligere Sætning giver Adgang til at undlade Undersøgelse foruden af Varesnes Art ogsaa af dens "Mængde", saa maa herved ikke være at forstaa Brutto-, men kun Netto-vægten.

Den under N:o 6 nævnte Straffebestemmelse for Indførsel landværts af forbudne Varer (fr. Forslagets § 1) bör formeentlig fremdeles blive staaende, da Forbud mod Indførsel landværts af en eller anden Vare fremdeles kan blive gjeldende, nemlig, naar Varen er udenlandsk. Departementet har derfor i det efterfølgende Lovudkast gjenoptaget Bestemmelsen i Loven af 18 Mai 1860, § 15, forsaavidt Indførselen angaaer. Derimod er denne Bestemmelse nu overflödig, forsaavidt den tillige angaaer forbuden Udførsel af Varer fra det ene Rige til det andet. Forsaavidt der begaaes Overtrædelser af gjældende Quarantaineforskrifter ved Varers Indførsel landværts fra det ene Rige til det andet, maa Straffebestemmelsen blive at söge i andre Partier af Lovgivningen end Toldloven.

Hvad angaaer de under N:o 5 og 7—11 nævnte Forandringer kan Departementet indskrænke sig til at henvise til, hvad der er anfört i det ovenfor indtagne Foredrag fra det Svenske Finants-Departement. Man skal alene med Hensyn til Ophævelsen af Bestemmelsen i § 34 af Loven af 1827 om, at de Varer, der ere anföerte paa Fortegnelsen Litr. D. ved samme Lov, ikke behövede at være ledsagede af Tilvirkningsbevis ved sövärts Försel, bemærke, at de allerfleste af de i denne Fortegnelse nævnte Varer nu ere toldfrie i begge Lande, og at der for de andres Vedkommende ikke synes at være tilstrækkelig Grund til at lade en anden Regel gjælde end den almindelige. Videre bemærkes, at § 2 i Loven af 1827, som bestemmer at den Forkjöbsret til Kul og andre Skovproducter, som Værker og andre privilegerede Indretninger i det ene eller andet Rige maatte besidde og hidintil have nydt, ikke skal indskrænkes eller forandres ved den i § 1 givne almindelige Tilladelse til

Udførsel, blev foreslaaet udeladt af begge i 1845 og 1855 nedsatte Comiteer angaaende Handels- og Søfartsforholdene mellem de forenede Riger, se Actstykker Pag. 66 og 212. Ligesaa blev en Bestemmelse, som den under N:o 7 nævnte om, at 1 Aar maa hengaa forinden en eensidig Forandring i Mellemrigslovgivningen har den Virkning til Følge, at den sættes ud af Kraft, foreslaaet af Comiteen af 1855 (se Pag. 218).

Departementet vil tillade sig att foreslaa, att der i § 3 blandt de Varer, hvoraf fuld Told skal erlægges, nævnes brændt eller malet Caffé. Denne Vare vilde ellers, naar Brændingen og Malingen var foregaaet i et af Rigerne kunne indføres til det andet med Paastand om Toldfrihed. Men Caffé er i begge Lande en saa vigtig Beskatningsgjenstand, at Toldindtægten deraf icke bør udsættes for at lide Skaar gennem Speculationer i differentser mellem Toldsatserne i Landene.

Ligesaa vil Departementet foreslaa, at der i samme § istedetfor Öl og Malt sættes Malt og Tilvirkninger deraf. Departementet anser detta rigtigst af Hensyn til Fabrikationen af Maltextract, om hvis Indførsel toldfrit der ellers ialfald vil kunne tænkes fremsat Paastand. Vistnok er der formeentlig af practiske Grunde liden Rimelighed for, at saadan Extract skulde indføres hertil for deraf at tilberede Öl, men Billighed ligeoverfor de Norske Fabrikanter af Maltextract, som dertil maa benytte beskattet Malt, kræver i ethvert fald att Varen er fuldt toldpligtig.

Endelig er der mellem det Norske Udkast af 1871 og det Svenske den Forskjel i Formen, at medens det første kun indeholder Tillægsbestemmelser til de allerede gjældende Love, har det sidstnævnte Form af en Codification af Alt, hvad der herefter tænkes at blive gjældende med Undtagelse af Loven af 18 Mai 1860. Formen betinges her af Indholdet og det mere omfattende Indhold, som Lovudkastet nu har faaet, kan derfor gjerne erkjendes at gjøre den sidstnævnte form mere berettiget; thi en sammenfatning af alle de gjældende Bestemmelser i een Lov letter i væsentlig Grad Oversigten og Benyttelsen, og er derfor at anbefale, naar ingen ny Tillægslov eller Forandringer ere i en nærmere fremtid at forudsee, og medens den Ordning, som fra Norsk Side foresloges i 1871, ikke kunde gjøre Fordring paa at ansees som endelig i denne Forstand, er dette derimod i Hovedsagen Tilfældet med de Bestemmelser, som nu bringes i Forslag, idet der blandt disse kun findes en af væsentlig Betydning nemlig den, at Kornvarer ved søværts Indførsel undtagelsevis skulle svare halv Told, om hvilken det med nogen Rimelighed kan forudsættes, att den inden føie Tid vil blive ophævet eller tabe sin Betydning. Departementet tiltræder derfor ogsaa i denne Henseende det Svenske Forslag.

Sammenfatter man nu de Forandringer i den gjældende Mellemrigslovgivningen, som indeholdes i det efterfølgende Lovudkast, der er affattet overensstemmende med det fra Svensk side fremsatte Forslag og med de Afvigelser, som Departementet ovenfor har anbefalt, da ere Forandringerne i det Væsentlige følgende:

- I. Fuld Toldfrihed landværts for Bomulds- og Uldvarer istedetfor at Regelen nu med en enkelt Undtagelse (Tricotage, der ikke er Strømpe) er den, at deraf svares halv Told.
- II. Fuld Toldfrihed søværts for alle Varer af Norsk eller Svensk Tilvirkning med den Indskrænkning, at de Varer, hvoraf fuld Told svares landværts, ogsaa skulle være fuldt toldpligtige søværts, samt at Kornvarer fremdeles skulle svare halv Told.
- III. Blandt de Varer, hvoraf fuld Told skal erlægges, bliver at opføre Sirup samt Tobak og Tobakstilvirkninger, hvoraf hidtil alene har været svaret halv Told. Endvidere henføres til fuldt toldpligtige Varer brændt og malet Caffé samt Extract af Malt.
- IV. Forbud mod at tilstaa Udførselspræmie og Indskrænkning af Tilbagebetaling af Told og Tilvirkningsafgift til de Tilfælde, at Varerne ere fuldt toldpligtige.
- V. Bestemmelsen om, at udenlandske Varer, som ere fortoldede i det ene af Rigerne, kunne indføres til det andet landværts mod halv told, ophæves, saa at saadanne Varer herefter blive fuldt toldpligtige.
- VI. Forskjellige Forandringer med Hensyn til de mindre Varemængder, som kunne medføres toldfrit ved Reise over Grændsen.
- VII. Saadan nærmere Begrænsning af Bestemmelsen i Lov af 8e September 1842 angaaende Vareførsel over Idefjorden østenfor Svinesund, at Loven alene kan anvendes i den tilsigtede Udstrækning. Den nye Begrænsning vil dog alene faa Indflydelse med Hensyn til Kornvarer samt muligens Udførselstold fra Norge.
- VIII. Adgang til landværts at forsende Transitvarer mellem Rigerne under Forsegling eller Plombering uden at Toldvæsenet først undersøger Varernes Slags og Mængde, selv om Forsendelsen foregaaer ad de almindelige Landeveie, medens Adgang til paa denne Maade at forsende Transitvarer nu alene er indrømmet for Vareforsendelser med Jernbane.
- IX. Adgang til at føre udenlandsk Brændeviin paa Transit landværts mellem Rigerne.
- X. Bestemmelser hvorefter de gjensidig tilstaaede Begunstigelser med
Hensyn

Hensyn til Varuafgifter herefter skulle tilkomme alle Norske och Svenske Fartöier. Overeensstemmende med Loven af 1827 § 26 tilstaaer disse Begunstigelser nu i Sverige ikke Norske (eller Svenske) Fartöier, som oprindeligt have været fremmede og ere naturaliserede senere end 24 Maj 1825.

- XI. Gjensidig Adgang til Kystfart og i Forbindelse dermed Ophævelse af det nuværende ugunstige Forhold for Norske Fortöier i Sverige med Hensyn til Lodspenge.

Sluttelig skal Departementet endnu hidsætte en summarisk Opgave over den Afgang i Toldintrader, som arithmetisk efter Gjennemsnittet af Indførselen i Aarene 1868—72 og efter de nuværende Toldsatser kan beregnes at ville foranlediges ved Bestemmelserne i nærværende Lovforslag:

	Landværts halv Told.	Söväerts		Tilsammen.
		halv Told.	fuld Told.	
Bomuldsvarer	2,158 Spdr	2,754 Spdr	— —	4,912 Spdr
Uldvarer	1,148 „	1,543 „	56 Spdr	2,747 „
Liinvare	—	132 „	—	132 „
Jernvarer	—	37 „	—	37 „
Papir og Arbeider deraf	—	11 „	—	11 „
Sengfjær og Dun	—	34 „	—	34 „
Möbelsnedkerarbeide af Furu eller Gran	—	—	55 „	55 „
Steen, forarbeidet	—	290 „	—	290 „
Liinfrö	—	—	306 „	306 „
Olie Tarifens LN 331	—	—	271 „	271 „
Forskjellige Varer	—	22 „	97 „	119 „
Tilsammen	3,306 Spdr	4,823 Spdr	785 Spdr	8,914 Spdr

Departementet har tidligere i dette og det forrige Foredrag berört Sandsynligheden af, at Afgangen i Toldintægter, formedelst den utvidede Toldfrihed i Virkeligheden maa blive større end den arithmetiske Beregning viser. Imidlertid er det en Sag af Vigtighed, at de Mangler, som have vist sig at klæbe ved Mellemrigslovgivningen, saalades som den for Tiden bestaaer, søges rettede, ligesom det tör forventes at Handel og

Industri ville høste Fordele af den foreslaaede Udvidelse af den gjensidige Toldfrihed for de forenede Rigers Producter, en Forventning, som ogsaa har givet sig Udtryk i de meddelte Forestillinger fraa Fabrikanter og Industridrivende og fra Formandskabet i en By, der har en betydelig Omsætning i Broderriget.

Set med Hensyn hertil er ialfald den Formindskelse af Told-intægter, som de föreslaaede Forandringer kunne medføre, at regne som mindre betydelig, og det maa forövrigt erindres at Betydningen for Statscassen af de Toldbegunstigelser, som Mellemrigslovgivningen hjemler, har tabt og taber sig, eftersom de Toldsatser, som i denne Henseende komme i Betragtning, bortfalde eller nedsættes, ligesom paa den anden Side visselig ogsaa Statscasserne gennem en fremkaldt foröget Omsætning med Broderriget paa indirecte Maade ville høste Fordele.

I Henhold til Foranföerte, der af Statsraadets övrige Medlemmer i det Væsentlige tiltrædes, indstilles underdanigst,

At Gjenpart af nærværende underdanigste Indstilling angaaende nogle Forandringer i Lovgivningen om Norges og Sveriges inbyrdes Handels- og Söfartsforhold naadigst befales tilstillet det Konglige Svenske Finants-Departement.

In fidem
C. Ruge.

Litt. D.

Protokoll öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:ti Konungen i Sammansatt svenskt och norskt Statsråd å Stockholms Slott den 19 December 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
 Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
 Hans Excellens Norske Herr Statsministern *Kjerulf*,
 Svenska Statsråden: *Bredberg*,
                           Berg,
                           Friherre *Leijonhufvud*,
                           Wærn,
                           Wennerberg,
                           Bergström,
                           Friherre *Alströmer* och
                           Weidenhielm samt
 Norska Statsråden: *Falsen* och
                           Johansen.

Chefen för Finans-departementet Statsrådet *Wærn* anmälde i underdånighet Kongl. norska regeringens den 25 sistlidne November afgifna utlåtande angående ifrågakämda förändringar i gällande bestämmelser rörande Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, hvarvid Departementschefen anförde:

»Efter att hafva redogjort för Chefens för det svenska Finans-departementet yttrande till protokollet vid sammansatt svenskt och norskt Statsråd den 7 Mars detta år och inkomna skrifter från Fredrikshalds formandskab, egare och disponenter af bomulls-, lin- och ullväfverier, samt förläggare af norsk husslöjd, i hvilka alla yttranden lättnader i existerande hinder för mellanrikshandeln förordas, — genomgår Chefen för det norska Finans-departementet först de väsendtligare och derefter de mindre betydliga differenserna mellan det af norska regeringen den 12 December 1871 och det af Chefen för svenska Finans-departementet

den 7 Mars 1873 framlagda förslag, gör sjelf några nya tilläggsförslag och yttrar sig öfver skilnaden i form emellan svenska och norska förslagen samt lemnar slutligen en sammanfattad öfersigt af de förändringar från nu gällande författningar, om hvilka man från båda sidor blifvit ense, och ett i enlighet dermed och med de få afvikelser från det svenska förslaget, som af norska regeringen vidhållas, affattadt nytt förslag till mellanrikslag.»

»Af detta, utaf öfrige norske statsrådsledamöter gillade yttrande befinnes, att norska regeringen, i öfverensstämmelse med det svenska förslaget, förordar:

att äfven bomullsväfnader af svensk eller norsk tillverkning må utan erläggande af tull försändas till det ena från det andra riket;

att, med undantag för malen eller omalen spanmål, för hvilken redan i det svenska förslaget det afseende ansetts böra göras på norska finansförhållanden, att half tull vid sjöväga införsel skulle erläggas, alla varor, som vid införsel landvägen äro tullfria, äfven skola vara det vid införsel sjövägen; och

att, i stället för tilläggsbestämmelser, innefattande de förändringar, om hvilka nu kan öfverenskommas, en ny mellanrikslag med den större enkelhet i form, som blir en följd af fullständig kodifikation af gällande stadganden, utgifves.»

»Då derjemte nästan alla de såsom mindre väsendtliga ansedda förändringar i det svenska förslaget gillas och äfven dess uppställning och redaktion vunnit den norska regeringens bifall, så återstå nu endast följande olikheter i förslagen, nemligen:

att i bestämmelserna om de mindre kvantiteter af socker, band och väfnader, som vid resor öfver gränsen landvägen få tullfritt medföras, icke någon förändring må ega rum, i stället för att enligt det svenska förslaget kvantiteten af socker ansetts böra nedsättas till likhet med hvad för kaffe och risgryn m. fl. varor är bestämdt samt kvantiteten af band och väfnader ansetts böra efter vikt och ej efter mått bestämmas;

att ospecificerade varor vid resor öfver gränsen landvägen tullfritt må få medföras för ett sammanlagdt värde af 80 kronor eller 20 specier, men af hvarje särskild varuartikel endast för ett värde af 40 kronor eller 10 specier, under det att det svenska förslaget till sistnämnda belopp begränsar värdet äfven för det fall att flera särskilda varuartiklar medfördes; och

att i § 10 af förslaget, motsvarande § 15 af Kongl. Förordningen den 12 Juli 1860, bibehållits stadgandet att införsel landvägen från det

ena till det andra riket af i det senare till införsel förbjudna varor skall bestraffas på sätt i det rikets tullförfattningar i allmänhet stadgas; hvilken bestämmelse i det svenska förslaget, såsom ansedd obehöflig, utlemnats.«

»Till dessa förändringar i det svenska förslaget komma nu de tilllägg, hvilka, på sätt i det föregående blifvit nämndt, Chefen för det norska Finansdepartementet ansett böra införas».

»Dessa äro endast 2:ne och gälla båda de varor, för hvilka det ansetts att full tull bör erläggas äfven då de äro af svensk eller norsk tillverkning. Ibland dessa har, då malt i Norge är underkastad skatt, intagits malt och öl, men då äfven andra tillverkningar af malt än öl finnas och af samma grund som detta böra vara tullpligtige, har Chefen för det norska Finansdepartementet ansett efter »malt» böra tilläggas och *malttillverkningar*, hvarefter naturligen »öl» ej längre särskildt upptages. Det andra tillägget är *Brändt eller malet kaffe*, till undvikande af det missförstånd att kaffet genom bränningen eller förmalningen blifvit inhemsk tillverkning».

»Då skiljaktigheterna inskränkt sig dertill att man från norsk sida önskar bibehålla några nu gällande stadganden, hvilka icke medfört olägenheter, men från svensk sida ansetts lämpligen kunna jemkas eller såsom i andra författningar stadgade i denna utlemnats, och då mot föreslagna tillägg intet är att erinra, anser jag samtliga dessa förslag kunna antagas och har i öfverensstämmelse dermed uppsatt ett förslag till förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, hvilket förslag jag nu får inför Eders Kongl. Maj:t framlägga med tillstyrkande, att Eders Kongl. Maj:t täcktes berörda förslag i nåder gilla samt förklara sig vilja i enlighet dermed aflåta nådiga propositioner till svenska Riksdagen och norska Stortinget».

Sedan omförmälda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, härefter blifvit föredraget,

behagade Hans Maj:t Konungen till Departementschefens berörda tillstyrkande, deruti Statsrådets öfriga ledamöter instämde, lemna nådigt bifall.

In fidem protocolli

Axel Ädelgren.

Utdrag af protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den 30 Januari 1874.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer* och
Weidenhielm.

Departementschefen Statsrådet *Wærn* uppläste härefter till justering följande i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Statsrådets enhälliga tillstyrkande, nedannämnde dagar fattade beslut uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

8:o den 19 December sistlidna år med förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Uppå Statsrådets underdåniga tillstyrkande täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda; Och skulle i enlighet med samma förslag nådiga propositioner till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Axel Ädelgren.
